

Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!

AMERICAN HOME

AMERIŠKA DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Serving in Ohio and Nationwide, over 200,000 American-Slovenians

AMERIŠKA DOMOVINA, AUGUST 22, 1996

ISSN Number 0164-68X

60¢

Vol. 98 - No. 34

(USPS 024100)

Slovenia's Grega Hocevar to race in Cleveland's Triathlon

Grega Hocevar, 24, from Ljubljana, arrived in Cleveland on Monday, August 19 announcing he is representing Slovenia in the Cleveland-National City Bank co-sponsored Triathlon competition on Saturday and Sunday, Aug. 24 and 25.

Last week he won in the short Triathlon in the Croatian Open Championship. This involved swimming (about a mile), 40 kilometers of bicycling (25 miles) and six mile run. His time was one hour and 45 minutes which was quite a feat, about two minutes ahead of the second-place finisher. This took place in the Adriatic town of Rovinj.

The event in Cleveland this weekend is known as the ITU Triathlon World Championship. It takes place in downtown Cleveland.

Amateur Races: The Junior/Age Group/Citizens race is Sunday, with the first wave starting at 6:45 a.m. The bike course goes south through downtown, east to E. 55th, north to the Marginal, west on the Marginal, then onto the Shoreway. The run starts at the harbor area to W. 3rd through Public Square to Euclid Ave., east to E. 30th, then west on Payne Ave., back into Public Square, then to the finish on Lakeside Ave.

Cleveland is only the second US city to host this spectacular international event, an award which recognizes the city, sponsors and volunteer support.

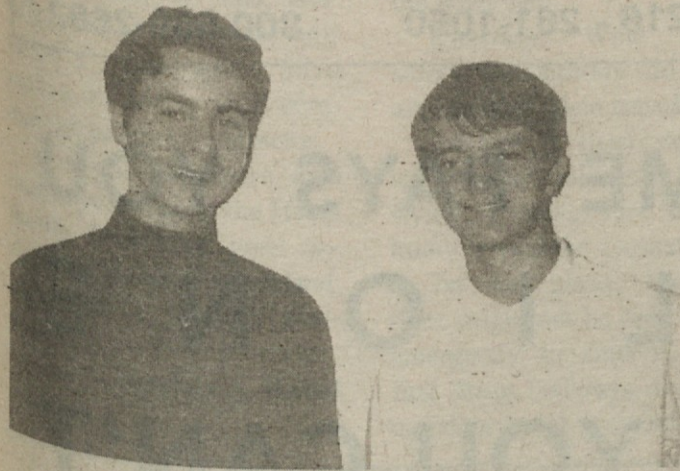
Hocevar has been competing in the triathlon for seven years. He competed three times in European championships. He said he intends to improve his skills to enable him to enter the Olympics in the year 2,000 in Australia.

In an interview Tuesday at the American Home office he said he is still considered a part of the amateur category.

"I am looking forward to meeting many Cleveland Slovenians," he said.

We all will be cheering young Grega Hocevar on to victory.

Slovenian motorcycle racers visit Habat family in U.S.

Uros Habat and Jure Kozole

Motorcycle racing comes naturally to the **Silvo Habat** family of Trzin, Slovenia. Silvo was a three-time Yugoslav national motorcycle racing champion (1984-86) and his two teenage sons have already participated in seven motorcycle races.

Uros, 16, and Jure, 15, are visiting America this summer as guests of the Dennis Habats of Cleveland and the Eddie Habats of Wickliffe. The boys are the grandsons of Eddie's cousin,

Štane Habat of Trzin, the city where Eddie's father, John Habat, was born.

Uros and Jure race their motorcycles at speeds of 180 km/hr (110 mph!) on a 4 km long circuit that is similar to the track used at the Cleveland grand Prix auto race. Races are 40 km (25 mi.) long and require qualifying.

Only those cyclists who after two practice trials have a time within 15% of the fastest time are eligible to
(Continued on page 3)

Tour de Pristava

What better way to start a holiday than with Father John Kumse's 4th of July bicycle ride to Slovenska Pristava. At 8 a.m. the cyclists gathered for their 42 mile tour. The scenic ride included 3 flat tires, one dog (who loved to chase bikes), and plenty of fresh air.

Needless to say, the bikers worked up quite an appetite. To their surprise breakfast that included eggs, bacon, sausage, steak, waffles and pancakes was expertly prepared by Tom Sedmak, Ed Sedmak and Mary Krajncic.

Pictured above at their Pristava destination, are left to right, Fr. John Kumse (pastor, St. Mary's Church in Collinwood), John Retr, Ursula Wein, Cathy Osredkar, Math Hozjan, Greg Sedmak, Erik Kobal, John Trolio, Mike Hrvatin, Jack Visoky, and Phil Hrvatin.

Anyone interested in a Labor Day bicycle peddling fun adventure, please contact Father Kumse at 761-7740.

Pope's message to Slovenians

Christianity's role in Slovenia's history, and the fostering of faith in the youth

"The fruitful relationship between culture and the Gospel is also attested in your history in the areas of pedagogy, economics and social and political activities," the Holy Father said in his address to representatives of the world of science and culture in the cathedral of Maribor, Slovenia on Sunday, May 19, 1996, the last day of his Pastoral Visit to Slovenia.

Ladies and Gentlemen,

1. - It is a great joy to me to meet you, the distinguished representatives of culture and science in Slovenia who are responsible for developing and

spreading knowledge among the young generations, worthy successors of your country's tradition of culture and art. I offer you my respectful and cordial greetings.

Yours is an ancient culture. You are also legitimately proud of it because it is indeed thanks to your culture that you have preserved your identity in the centuries when you had no State of your own.

Your national conscience and domestic cohesion have drawn their strength from the language and culture which past generations cultivated and developed. Slovenia's independence itself is

ultimately founded on your culture.

International recognition of Slovenian independence, which the Holy See was among the first to recognize, is also somehow expressed in recognition of the specific nature of Slovenian culture as a determining element of its national identity.

The Gospel purifies and develops culture

2. - Your culture's ancient origin is rooted in the missionary activity of the Benedictine monks from Aquileia and Salzburg, in the middle of the eighth century on the initiative of Prince Holimir.

(Continued on page 4)

Jim's Journal

By Jim Debevec

Two weeks ago St. Mary church (Collinwood) pastor, Fr. John Kumse remarked during a sermon how he hated to eat alone. He likes company.

Well, the kindly young priest must have incurred God's blessings last Sunday at the church's annual summer picnic at Slovenska Pristava. Every picnic table in the place was filled to capacity before the 12 noon Mass even started.

During the rest of the afternoon, cars kept coming and coming. The picnic was one of the 90th anniversary celebrations of St. Mary's.

It was a day filled with excitement with all types of interesting activities.

After the delicious chicken and roast beef lunch, the church supporters were treated to a parade of musicians (mostly former members of the U.S.S. Band). It was their first public outing and they call St. Mary's their home base. Any interested musicians can call the parish for more information.

The picnic also was scheduled to feature softball game between Gesu parish in University Heights and St. Mary's.

There were various contests, (St. Mary's style Olympics) much to the entertainment of the onlookers, such as a balloon cow-milking contest. Fr. Boznar, pastor of sister-parish St. Vitus, had the right knack and took first prize. There was also a hay-cutting competition.

It was such an exciting day that stockbroker Phil Hrvatin (who also plays sax for the Joey Tomsick JTO Orchestra) and his family stayed the entire day until 8 p.m. What's so unusual about that? His mode of transportation to the picnic was peddling his 21-speed bike all the way from Lynchurst, Ohio, a 40-plus mile trip, and he still had enough stamina left to spend the day at the outdoor picnic.

There were a lot of peo-

ple from St. Vitus parish there, as well as friends from all over northern Ohio. It was wonderful to see so many people supporting one of our premiere Slovenian parishes and its friendly pastor Fr. John Kumse, and his sidekick Rev. Jozе Cerne, *in residence*, from Slovenia.

American Mutual Life Association (AMLA) held their annual Youth Day festivities at their Recreation Center in Leroy Township that very same afternoon.

They also had a good crowd including a large number of youngsters who came to see the magician and participate in the various games and contests, and listen to the West Park Button Box band.

And SNPJ also had a 16th Annual Art & Craft Show and Picnic at their picnic grounds located not too far from AMLA and Pristava. It's amazing how many activities the Slovenians have on just about any given Sunday in northern Ohio, and have large crowds at each event. It's further heartwarming to note all the wonderful volunteers who come to offer their help for the worthy causes.

This idea caused one observer to remark Sunday afternoon, "There must be more Slovenians here (northern Ohio) than anybody ever thought!"

And active ones, too, judging by the attendance figures. If you combine that with vacations and hundreds of other activities including private picnics, or puttering around the house, that people do on a Sunday afternoon, you can conclude that we Slovenians are indeed bountiful.

It was educational talking with Rudy Pivik, a former employee of United Airlines, and a board member of the West Park Slovenian Home. His wife, Marie Pivik is the delightful singer who also is helping to perpetuate the Slovenian heritage by teaching youngsters Slovenian songs. She also worked for United Airlines.

Anyhow, Rudy is always interested in articles concerning airplanes and inquired about last week's column concerning our trip to the national parks in Wyoming and South Dakota.

He asked if during our vacation we had traveled to the western part of Wyoming. I said we went so far west, we had lunch in Idaho. Which was a fact; we even tried Idaho potatoes there (they weren't as good as the Idaho potatoes we get back home) (maybe we're spoiled because all the Slovenian cooks know how to prepare them better).

In any event, Rudy said he had some relatives living in that area who owned lumber mills. How about that? We Slovenians are everywhere.

AMLA Second Vice President Al Amigoni said he had been in Salt Lake City just a few days before we arrived and had heard about the coming of the 11,000 barbershop quartet members. We were fortunate to have had the wonderful experience of arriving at the hotel at night and usually find in the lobby a group of people gathered around singing songs.

Be that as it may, on Sunday, Nov. 10 St. Mary's in Collinwood will have their official 90th Anniversary Banquet. I hope a lot of people attend to keep Father Kumse company. After all, he hates to dine alone.

100 WORDS MORE OR LESS by John Mercina

A FRIENDLY REMINDER !

A CATHOLIC CHURCH IN AVON, OHIO HAS THE FOLLOWING MESSAGE ON A SIGN OUTSIDE THE CHURCH:

" GOD IS NOT ON VACATION.

COME ON IN !"

(COME TO THINK OF IT, SINCE THE BEGINNING OF THE UNIVERSE, GOD HAS NEVER BEEN ABLE TO TAKE A VACATION)

AGREE ? DISAGREE ? SEND YOUR COMMENTS TO:
MERCINA C/O AMERICAN HOME, 6117 ST. CLAIR AVE,
CLEVELAND, OHIO 44103-1627
FAX (216) 361-4088

The ancient Romans used a form of the bagpipe and it was used in Persia, Turkey, and Palestine in the A.D. 100's.

For Sale

Toronto Area: Small Textile Fabric Mill

Fabric Mfg. Exports. Includes production equipment & inventory. Lease extension OK. Training available. Established customer base in Canada coast to coast. Contemporary fabric styles. Good potential for growth. - Send replies to:
TEXTILE.MILL
C/O American Home
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103
USA

50% Savings

7 day Cancun vacation now only \$590.30 per person for Club International 2 bedroom ocean front condo, including round trip air and ground transportation. Contact Kathy Guard now to book this special.

22078 Lake Shore Blvd., Euclid, OH 44123

216 - 261-1050

800-659-2662

OUR GAME PAYS YOU M I L L I O N S EVEN IF YOU CAN'T PITCH, HIT OR FIELD

MARK PETRIC
Certified Master Technician

Petric's Automotive Service

Foreign & Domestic
General Auto Repair

(216) 942-5130

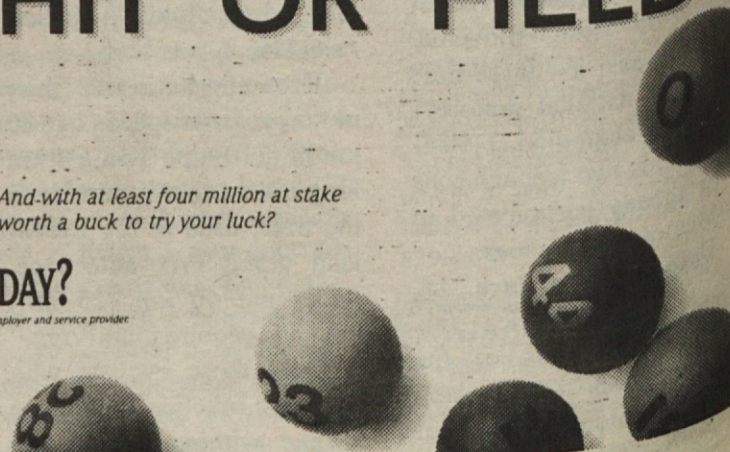
33430 Lakeland Blvd., Eastlake, Ohio 44095 / LOCATED IN REAR

All it takes to win Super Lotto is luck! And with at least four million at stake every Wednesday and Saturday, isn't it worth a buck to try your luck?

FEEL LUCKY TODAY?

The Ohio Lottery Commission is an equal opportunity employer and service provider.

motorcycle

(Continued from page 1)

race. The minimum age to participate is 14 and in any race you may have cyclists from 14 to 40 years old and even older. The boys have raced seven times in Slovenia and Croatia and are rated fourth and fifth in Slovenia at this time.

They will be leaving Cleveland for Trzin at the end of August and are scheduled to race in early September in Grobnik, Croatia. They ride "Aprila" 125 cc Italian motorcycles and already have many sponsors including Castrol, Motorjet, NOLAN, Color, and their father, Silvo.

Silvo Habat, blessed with natural talent, started racing motorcycles at the age of 27 and has received a gold helmet trophy from Yugoslavia for his achievements. He has ridden both Yamaha and Honda cycles while racing in Yugoslavia, Austria, Germany, Spain, Italy, Czechoslovakia, France, and Great Britain. His highest finish in a world class race was at LeMans where he finished 14th.

Both Uros and Jure enjoy racing and want to continue, but realize that education is more important. Uros is studying to be an architect while Jure wishes to be an economist. The boys are enjoying their visit to Cleveland and hope to be able to return soon.

As for Silvo, he no longer races, but still participates by coaching his two oldest sons. He and his wife, Helena, also have three other sons, Marjan, 11, Luka, 10, and Silvester, 6, who naturally want to follow in their father's footsteps. Silvo makes his living as a commercial painting contractor.

It seems that more than motorcycles run in the Habat family. Didn't his great uncle, John Habat of Cleveland also have a painting business?!!

--Patricia A. Habat

Pittsburgh radio program sponsors Labor Day picnic

The annual picnic of the "Songs and Melodies of Beautiful Slovenia" radio program will be held on Labor Day, Sept. 2 at the Croatian Center in Millvale, Pa. Let this serve as your invitation for the day.

The musical line-up for this event is an outstanding one. Dick Tady and his orchestra, one of the most popular and respected groups in the field, will provide music for dancing and listening.

A special and unique program in mid-afternoon will feature musical artists direct from Slovenia. It's a must to see and hear them.

Rounding out the musical menu will be the serenading of the button-box accordi-

onists under the leadership of Fred Steubert, who always lend the European flavor. All area button-boxers are also invited to join in.

A Slovenian picnic would not be complete without good food and refreshments and there will be plenty of that also including roast pig and barbecued lamb.

Show your support of this weekly radio program which so many of you enjoy, judging by your individual comments. In the meantime tune-in every Saturday from 4-5 p.m. on radio station WEDO-810 AM on the dial... in Pittsburgh to the most pleasurable Slovenian broadcast hosted by Violet Ruparcich.

ASK THE TRAVEL EXPERT

by Patricia Coil,
Euclid Travel

Question: What can a person do to protect himself from robbery or assault, while traveling?

Answer: Never leave your hotel or motel room door unlocked. Never allow anyone into your room without proper identification. Always call down to the front desk to make sure the person at your door was actually sent by them.

When you go out, always leave the television set on, so that it sounds like the room is occupied.

Never leave valuables in your room, either don't bring them with you or put them in the hotel safe.

Question: What other safety precautions do you always take when traveling?

Answer: I listen to the safety instructions, when flying. I make sure that I know where the closest exit is on the plane, because there might not be time in an emergency to find it. The first thing I always do in a motel or hotel is count how

many doorways there are between my room and the stairway, so that if the hallway was filled with smoke, I could still find my way to the stairs.

Question: How can people reach me, if there is an emergency at home, while I am on vacation?

Answer: Always give family members and/or close friends a copy of your itinerary, which should include the name, address, and phone number where you can be reached each day. If you are taking a cruise, include the name of the ship.

Travel/Plus VISA provides a toll-free message service, where you can receive or leave up to a 25 word messages daily. Contact Euclid Travel, 261-1050 to apply for this travel card.

If you have a question related to travel, write this newspaper or call Euclid Travel, 22078 Lake Shore Blvd., Euclid, OH 44123 and the answer will appear in this column.

In 1872, baseball pitchers were restricted to throwing underhand.

Al Koporc, Jr.

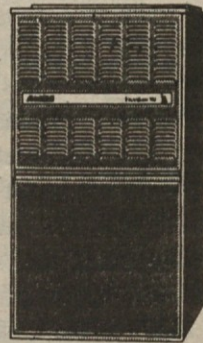
Piano Technician
(216) 481-1104

432-1114

Ann's Dressmaking and Alterations

Tues.-Sat.: 11 a.m. - 6 p.m.
(Same Day Service)
Weddings, Special Occas'ns
6027 St. Clair Ave., Cleve.

Make the gas company wonder if you've moved.

Our Freedom 90 gas furnace is one of the most efficient you can buy. Over 90% efficient - compared to around 65% for most older furnaces. You can shrink your monthly gas bill to a fraction of its former self. And enjoy greater peace of mind, thanks to the Freedom 90's lifetime limited warranty. So see your American-Standard dealer about the Freedom 90, and give your neighborhood meter reader something to wonder about.

AMERICAN STANDARD
Built To A Higher Standard.

GORJANC™ 944-9444
HEATING & COOLING
A Name For All Seasons™
30170 Lakeland Blvd.
Wickliffe, Oh. 44092

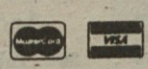
Shore Carpet

WHITE GLOVE SERVICE AND INSTALLATION FOR OVER 20 YEARS

Armstrong, Tarkett
Mannington Vinyl Floors
Cabin Craft - Queens - Mohawk
Lees - Evans Black - Salem - Welco
Philadelphia - World - Diamond
Aladdin - Cumberland Mills
Galaxy

FREE HOME ESTIMATES

AREA RUGS MADE TO ORDER

EXPERTS IN RESIDENTIAL & COMMERCIAL FLOORING

Mon. - Tues. - Thurs. 9 A.M. - 8 P.M.
Wed. - Fri. - Sat. 9 A.M. - 5 P.M.
Visit Our Beautiful Showroom at 854 E. 185th St.

531-0484

Dr. Zenon A. Klos
E. 185th AREA
531-7700
Emergencies

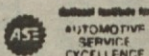
Dental Insurance Accepted
Laboratory on Premises - Same Day Denture Repair
COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

848 E. 185 St. (between Shore Carpet & Fun Services)

**MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS
FOREIGN & DOMESTIC
STATE EMISSIONS INSPECTIONS**

DIESEL ENGINE REPAIRS
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT

EUCLID SUNOCO SERVICE

APPROVED
AUTOMOTIVE REPAIR

Joe Zigman, owner

222ND STREET
940 East 222nd Street
261-9544

200TH STREET
470 East 200th Street
481-5822

BRICKMAN & SONS
FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

The Irimote cat, confined to small Japanese-owned island from which it takes its name, was only discovered in 1967, since its population had fallen to about 80.

The so-called *Monumenta Frisingensia*, the first Slovenian text in Latin characters, are its first expression and testimony. Another very significant source is the missionary activity of the holy brothers, Sts. Cyril and Methodius, great teachers of the faith who were keenly aware of the importance of the link between faith and culture.

The spiritual heritage in which your culture is formed therefore owes much to the Christian inspiration present in the two great European cultural traditions: the Eastern and the Western, although in Slovenia the latter predominated.

Every authentic encounter of the Gospel with a specific culture will contain a *process of purification and development* which reveals its hidden potential with the passage of time. This also happened when Christianity met the Slovenian genius.

Your forebears recognized Jesus Christ as their Savior and, through the Gospel, they gradually deepened their moral sense. In contemplation of the divine and human figure of the Incarnate Word, even their aesthetic sense was refined. This is attested by these churches and chapels which give your countryside a special charm, by the wealth of your folk songs, which often have a strong religious element, and by the treasures of your sacred music, from Jacobus Gallus to the contemporary composers.

The Christian perspective serves as a background to your poets and writers, from Prešern to Balantič, from Cankar to Pregelj, to name but a few. Your painters, Jakopič, Kregar and others, moved in the same spiritual

atmosphere. Plečnik, who left an indelible mark on your 20th century architecture, was also strongly inspired by the same Christian mystery, enriching even such cities as Prague and Vienna with his works.

Your participation in European culture extends to the intellectual and scientific fields. It is enough here to remember Fran Miklošič, rector of the University of Vienna and the father of Slav philology, and the philosopher Franc Veber.

The fruitful relationship between culture and the Gospel is also attested in your history in the areas of pedagogy, economics and social and political activities, where we find exceptional personalities like Bishop Anton Martin Slomšek, whose first concern, together with the proclamation of the Good News and the moral reform of the people, was always the promotion of the national culture. Thus Slovenes can offer numerous proofs of the effect of the Gospel in all areas of life.

3. - And today? Slovenia is also affected by the general situation prevailing on the European continent, where, on the one hand, a void left by ideologies is emerging and, on the other, a significant reawakening of the memory of its own roots and the riches of former times is taking place. *This is the moment of truth for Europe.*

The walls have collapsed, the iron curtain no longer exists, but the *challenge about the meaning of life* and the *value of freedom* is stronger than ever in the inner conscience and mind.

And how can we fail to see that *the question about God* is at the heart of this problem? Either man considers himself created by

God, from whom he receives the freedom that opens up immense possibilities to him but at the same time makes specific demands on him, or he is absolutely autonomous, free, unrestrained by law, and abandoned to every sort of impulse, imprisoning himself in hedonism and narcissism.

The gospel sheds light on life's meaning

The present climate of anguish and mistrust regarding the meaning of life and the manifest disorientation of European culture invites us to look *in a new way* at the relationship between Christianity and culture, between faith and reason. A renewed dialogue between culture and Christianity will be profitable to both; and man above all, who longs for a truer and fuller life, will be the one to benefit.

4. - Slovenia has made a great and promising step in this direction with the *reintroduction of the Theology Faculty in the University*. Within the framework of the other disciplines, while theology shows it fully accepts the challenge of rationality, it cannot fail to call on rationality itself to be open to the Mystery that transcends it. Then in fulfilling its task - the presentation and thorough study of "the truth of the Gospel" it also casts light on the meaning of life and history, thereby making an irreplaceable contribution to building up the world and promoting human coexistence.

Its "effectiveness" cannot be measured with the criteria of "technological rationality," but this is no reason to consider it any less real or necessary.

5. - In the perspective worked out by theology, knowledge itself can perceive a new horizon on its

The Pope is welcomed by Bishop Kramberger of Maribor and speaks in the cathedral

boundaries and recognize that it has need of "fulfillment" beyond them. This perception, in the current phase of culture, seems to be crucial to the future of earthy hope itself.

In fact, it is well known how the collapse of the great ideologies severely tried the optimism of a certain secular humanism which had prevailed on the cultural scene for some time. Today the predominant temptation is no longer to base everything on human reason, but to give up the very prospect of any foundations at all, in order to abandon oneself to a dangerous drift of skepticism marked by fatigue and frustration.

In the context of this deep cultural crisis, in many scientists the conviction is re-emerging that *science and faith can no longer ignore one another*, and that it is necessary to build a bridge between them.

6. - This dialogue is becoming increasingly urgent especially with regard to many concrete problems of private and social life. The problems are complex, sometimes critical. Many of them concern the recognition of the human person's transcendent nature and inalienable rights, from the moment of conception until natural death.

The world of science and culture is called to make a special commitment in this area, especially through schools and other educational institutions. I therefore turn to you, who have great public responsibilities: do not extinguish the flame of faith in the younger generations. Nourish in them an attachment to those values which can protect them from skepticism, selfishness, violence, drugs.

You, the thinkers, scientists, artists who in your own time have made a decisive contribution to the defense of human rights in your country, continue to keep vigilant watch over them so that none is threatened in any way. In particular, make yourselves champions of the right to profess the faith in

Church's ambition is to proclaim Jesus Christ

The Church, for her part, has no other ambition than to proclaim to man salvation in Jesus Christ.

Do not be afraid of the Church! She is beside all those who have man's dignity and his true freedom at heart. She was and will continue to be the faithful guardian of your history and of the noblest traditions of the Slovenian nation.

7. - Ladies and gentlemen, it is of fundamental importance to promote and develop culture and science, for the integral growth of individuals and also for the life of peoples. Only a living, rich national culture will protect you from the danger of being confused and of almost "disappearing" in a world exposed to the risk of being leveled to dull uniformity.

At the same time, it will facilitate your integration on a perfectly equal footing with the other countries in the new Europe, making your specific contribution in the concert of nations.

May your commitment be guided by the awareness that throughout its long and difficult history, an essential element of Slovenia's own culture was based on the Christian faith. To respect and preserve the faith you received 1,250 years ago, to recognize the position which the Church is due in public life, without depriving her of the necessary means to undertake her mission, is not only a requirement of justice in a constitutional State, but also one of the conditions for safeguarding your own identity.

Fidelity to this culture, imbued with the Christian faith, is the best guarantee for your future. May it be rich in hope, marked by God's blessing as we advance with trepidation and trust towards the third millennium now at our door.

Thank you for your kind attention. May God bless you and your work!

M Offering Great Banking Values

HOME EQUITY LOANS

FIXED RATE

8.25%

Annual Percentage Rate

- No Gimmicks • No Prepayment Penalty
- No "Introductory Rates" That Go Up Later...Your Rate and Payment is Fixed For The Life of The Loan
- No Closing Costs • Fast Service

The 8.25 APR is based on a \$5,000 loan with 60 monthly payments of \$101.98 with autodebit from Metropolitan checking or statement savings. Interest may be tax deductible, consult your tax advisor.

Rate Subject To Change Without Notice.

Aurora.....995-5100	Cleveland Hts.....371-2000	Pepper Pike.....831-8800
Bainbridge.....543-2336	Euclid.....731-8865	Shaker Hts.....752-4141
Chardon.....286-3800	Macedonia.....467-6010	South Euclid.....291-2800
Chesterland.....729-0400	Mayfield Hts.....461-3990	Willoughby Hills.....944-3400
Cleveland.....486-4100	Mentor.....974-3030	

M **METROPOLITAN SAVINGS BANK**

METROPOLITAN SAVINGS BANK OF CLEVELAND • MEMBER FDIC

Adventures in East Asia

(Continued from last week)

By JOHN J. PRINCE

So at 9 on a hot sunny morning I boarded a bus in downtown Singapore and headed for Malaysia. The bus was similar to a Greyhound bus here and I seemed to be the only English speaking person on board. We stopped for a lunch break half way through our 6-1/2 hour trip north to Kuala Lumpur.

Some of the foods available at a native country market were enough to suggest skipping lunch. But as I wandered the market I discovered that there was a young Malaysian lady on the bus who was an English teacher. I had heard that the Malaysians were very friendly people and that proved to be the case all day.

For some two hours she told me about life in Malaysia and I told her about life in Cleveland and invited her to visit me in Cleveland, as I did 6 or 7 others during my three week trip. I was sorry to see her get off the bus on the outskirts of Kuala Lumpur.

But after seeing the tall buildings widely scattered around this city of 1,200,000, I headed for a restaurant that has saved me in a dozen countries when I wanted something simple at a price about which I need not worry. While munching my sandwich at a McDonald's in the heart of Kuala Lumpur I struck up a conversation with two girls in their blue high school uniforms. One girl was very black and the other was of Chinese ancestry. They were each other's best friend, confirming what I had heard about the lack of any racial consciousness in Malaysia. It was a pleasure to talk to them.

It was late afternoon and I had to think about how I could get back to my hotel in

Singapore more quickly than another 6-1/2 hour bus ride. I was told to go to the Kuala Lumpur Airport, buy a ticket on the Malaysian-Singapore Airlines shuttle and wait until my number was called. It worked out perfectly and after a 40 minute flight I was back in Singapore.

--(End of Part I)--
(To Be Continued)

Mercina's Maple-Bran Muffins

- 3/4 cup maple or maple-flavor syrup
- 2 large eggs
- 2-1/2 cups bran flakes, crushed
- 1 8-oz. container sour cream
- 1 cup all-purpose flour
- 1/2 cup walnuts, chopped
- 1 teaspoon baking soda

About 30 minutes before serving - or early in the day:

1. - Preheat oven to 400°F. Grease twelve 2-1/2" by 1-1/4" muffin-pan cups.
2. - In medium bowl, beat maple syrup and eggs until blended. Beat in crushed bran flakes; let stand 5 minutes. Beat in sour cream until well mixed. With spoon, stir in flour, walnuts, and baking soda just until flour is moistened (batter will be lumpy).
3. - Spoon batter into muffin-pan cups. Bake 20 minutes or until lightly browned and toothpick inserted in center comes out clean.

Immediately remove muffins from pan. Serve muffins warm. Or cool on wire rack to serve later; reheat if desired. Makes 1 dozen muffins.

Ultra Low Fat

LAYERED CASSEROLE

- 1 lb. ground turkey breast or chicken breast
- 3/4 cup onion, chopped
- 1/2 green pepper, chopped
- 1 cup 1% cottage cheese
- 1 8 oz. can tomato sauce
- 3 T. lite sour cream
- 6 T. lite cream cheese
- 1 t. salt
- 1/2 cup fat free cheese
- 3 cups cooked pasta, drained
- Black pepper to taste

Preheat oven: 350 degrees.

Brown meat and onion in large skillet sprayed with non-stick cooking spray. Add tomato sauce and seasonings. Simmer 7-8 minutes. In large bowl combine green pepper, cottage cheese, cream cheese and sour cream. Mix thoroughly.

Spray large casserole dish (9" x 13") with non-stick cooking spray. Cover bottom with pasta. Add a layer of meat mixture. Pour cottage cheese mixture for next layer and top with shredded fat-free cheese. Bake uncovered at 350 degrees for 30-40 minutes.

Entire recipe makes 8 servings.

Grams of fat per serving: 2

Low-Fat "Creamed" Greens and Onions

- 2 pounds small white onions
- 1-1/2 pounds kale or other greens, coarsely chopped
- 1 teaspoon margarine or butter
- 2 to 3 tablespoons flour
- 1 cup skim milk
- 1 teaspoon dried rosemary, crumbled (or 1 tablespoon chopped fresh)
- 1 teaspoon Worcestershire
- Dash of pepper

Peel onions and place in a large saucepan or skillet sprayed with nonstick cooking spray. Cook 3 minutes, stirring, then cover and reduce heat to low. Cook 5 to 10 minutes. Add greens, cover and simmer in their own juices until just tender, 5 to 7 minutes. Drain.

Melt margarine in small saucepan, gradually add flour and cook about 1 minute. Stirring constantly, add milk, gradually and continue stirring until thickened. Stir in seasonings. Pour over greens and onions; gently blend. - Makes 6 servings.

DID YOU KNOW

Slovenia...

Joseph Zelle

Baroque painter, Franc Jélovšek, was featured in an exhibit of his works in Méngš which closed recently. Jélovšek was born in 1700 and so preparations are being started to celebrate the artist's 300th birthday.

It is estimated that it will take 96 years to dismantle the nuclear power plant, Krško. After Chernobyl there has been much concern about the after-effects of a Nuke power station breakdown in Slovenia and surrounding countries

Véna Dékléva was fifth and Tomaž Čopi and Mitja Margon placed eighth in the Olympics sailing events. Brigita Bukovec qualified in the quarter finals with 12.72 seconds in the 100-meter hurdles race. And Simon Stojko Falk was third in the bicycle race. In the high jump Grégor Cankar of Céljé was sixth in the Finals. Of the 3 tries, he cleared 8.11 meters (26.6 feet). Alénka Bikar ran the 200-meter course in 22.88 seconds. That was 0.12 seconds better than her record in Slovenia. Samo Médvéd, Slovenia's oldest Olympian, tried very hard but did not make it to the finals in archery.

Education Minister Slavko Gabér accompanied by Sports Director Janko Strél left for Atlanta where they will visit the Slovenian Olympics team. Andraž Véhoar won the Silver Medal in Kayaking and Canoeing, thus bringing to 22 the number of medals garnered by the Slovenians in Atlanta. Congratulations Slovenian Olympians!

Bart Williams of Hondo, Texas, pushed a peanut with his nose 22 miles up Pike's Peak.

LINCOLN-MERCURY 1996 MERCURY MYSTIQUE SIK #0392 \$14,189 \$15,189 Before \$1000 Rebate		1996 MERCURY COUGAR SIK #9001 \$16,590 \$17,590 Before \$1000 Rebate		1997 MERCURY MOUNTAINEER SIK #6430 \$388 MO. 48 MONTHS • ZERO DOWN		SUZUKI '96 SUZUKI X90 SIK # 2758 \$13,630		'95 SUZUKI SIDEKICK SIK #3743 \$13,630	
1996 LINCOLN CONTINENTAL SIK #1111 \$595 MO. 24 Months • Zero Down		1996 LINCOLN TOWN CAR SIK #4435 SIGNATURE SERIES \$9000 SAVE You Pay \$33,957 \$36,957 Before \$3000 Rebate		1996 MERCURY VILLAGER SIK #1550 \$18,888 \$20,388 Before \$1500 Rebate		'96 SUZUKI SIDEKICK 4 DR. SIK #7409 \$14,540		'96 SUZUKI SIDEKICK SPORT SIK #7614 \$16,960	

ED PIKE **MERCURY LINCOLN SUZUKI**

Open Mon. & Thurs. Till 9 pm Tues, Wed, Fri. & Sat. Till 6 pm
 9647 Mentor Ave., Mentor, Ohio
 942-3191 • 357-7533

6 Baskovic, Hlad, Turk and Godic elected to St. Vitus Hall of Fame

After many hours of deliberations and excellent resumes received, **Al Koporc**, Chairman of the St. Vitus Alumni Nominating Committee and his group selected **Joseph Baskovic**, **Vera Hlad**, attorney **Edmund Turk**, and **Josephine Godic**, posthumously, as this year's entries into the St. Vitus Hall of Fame.

The Governing board and members in attendance at our July General Meeting applauded their selection and congratulated Al Koporc and his committee on their final decision. When contacted, each one accepted as did the family of Josephine Godic.

They will be honored on Sunday, Oct. 27 at the annual Hall of Fame banquet.

The success achieved from our 1995 event and the generosity from benefactors enabled us to award 10 scholarships in 1996. Eligible were those who ranked the highest and enrolled in the Catholic High School for further education.

The first four awards at \$500.00 each were from our St. Vitus Alumni in honor of our 1995 Honorees, **James Logar**, **Mollie Zaucha**, **Jo-**

seph Brodnik, and **Frances Novak**.

Four awards at \$500.00 each came from The Frances and Jane S. Lausche Foundation, \$300.00 from the family of Frances Novak, and \$300.00 from the family of Mollie Zaucha.

The fortunate recipients were David Salti who enrolled at St. Ignatius, Amanda Gurski, Christina Slogar and Ann Marie Manfreda who enrolled at St. Augustine. Jalice Hale enrolled at Beaumont.

Enrolled at Villa Angela-St. Joseph High School are John Manning, Albert Butauski, Anna Ulisses Kelly Valencic, and Julie Cross.

My next article will contain a complete resume informing you of our "Special Day's" program which always includes a 12 noon Mass and a delightful Banquet.

Mark your calendar *now* and reserve Oct. 27 for the St. Vitus Hall of Fame day. Get your tables of eight organized pronto. The price remains at \$15.00 per person.

--Fran Nemanich
Alumni Reporter

Coming Events

Saturday, Aug. 24
Gallus at Slovenian Cultural "Center in Lemont, Illinois. \$10 at the door.

Sunday, Aug. 25
Collinwood Slovenian Home "Music Fest" beginning at 5 p.m. with various orchestras including Northern Ohio Players; the Joe Samsa Orchestra; Button Box Buddies; and Frank Moravcik Orchestra; and the Johnny Vadnal Orchestra.

Sunday, Sept. 1
St. Jude Parish, 590 Poplar St., Elyria, Ohio, Festival and Chicken Bar-B-Q from 12 noon until 9 p.m.

Monday, Sept. 2
Annual Picnic of "Songs & Melodies of Beautiful Slovenia" radio program, Croatian Center, Millvale, Pa. noon to 8 p.m. featuring Dick Tady Orch, Lado Jaksa's duo direct from Slovenia and button-boxers galore. Food & refreshments

Saturday, Sept. 7
Goulash and Polenta dinner for St. Mary's (Collinwood) Roof Repair project. Julia Zalar cook. KSKJ "Matching Funds". Tickets (at \$7) each call: 541-7243, 944-5083, 731-9285, or rectory.

Sunday, Sept. 8
St. Vitus Altar Society Annual Dinner 11:30 to 1 p.m. in St. Vitus Auditorium.

Saturday, Sept. 14

Fantje na Vasi concert, St. Clair Slovenian National Home, 7:00 p.m.

Saturday, Sept. 28
Church of St. Cyril, 62 St. Marks Place, New York celebrates 80th anniversary with 12 noon Mass celebrated by Slovenian Bishop Metod Pirih. From 3 to 8 p.m., anniversary dinner at Grand Hyatt New York, Park Ave. at Grand Central.

Sunday, Sept. 29
St. Mary (Collinwood) Alumni Banquet. Noon Mass followed by dinner in cafeteria \$15 for benefit of school. Tickets write St. Mary's Alumni, 15519 Holmes Ave., Cleveland, OH 44110.

Sunday, Oct. 13
Slovenian American National Art Guild Art & Crafts Show at Gateway Manor, E. 200 St., Euclid from 1-5 p.m.

Wednesday, Oct. 16
Progressive Slovene Women's Circle 7 "Fall Card Party", Slovenian Workmen's Home 15335 Waterloo Rd., Cleveland 1 to 4 p.m. Donation \$3. Door prizes and refreshments.

Sunday, Oct. 20
Newburgh-Maple Heights Pensioner Club Dinner-Dance, 2 p.m., Slovenian National Home, E. 80th St. Tickets call 663-6957 or 234-9833.

Friday, Oct. 25
St. Vitus Dad's Club Reverse Raffle, St. Clair Na-

tional Home, dinner at 7:30 p.m. Tickets call 692-0539; 252-1559, 431-6690.

Sunday, Oct. 27
St. Vitus Alumni Hall of Fame Honoree Day. Mass at 12 noon; dinner in auditorium.

Saturday, Nov. 2
Glasbena Matica Concert, Slovenian National Home, St. Clair Ave.

Saturday, Nov. 9
Belokranjski Club's Martinovanje.

Saturday, Nov. 9
Jadran Fall Concert, Dinner, Dance, at Slovenian Workmen's Home. Dinner 5-6:30 p.m.; Program 7 p.m.; Dancing follows. Tickets call 481-3187.

Sunday, Nov. 10
St. Mary's Church (Collinwood) celebrates 90th anniversary with banquet.

Sunday, Nov. 17
Fall concert of Slovenian Junior Chorus, 3 p.m., at Slovenian Society Home, Euclid, Ohio.

Thursday, Nov. 28
Annual Thanksgiving Polka Show sponsored by the Tony Petkovsek Radio programs with 20 bands at the Marriott Society Center Hotel, downtown Cleveland.

Sat., Nov. 30
9th Annual Hall of Fame Awards Show and Induction Ceremony at Euclid Shore Cultural Center.

Kres seeks help

Attention all interested in dancing in Kres or contributing in any way (i.e.: teaching, offering new ideas...) - are welcome to attend a meeting on August 25th at 6 p.m. in St. Mary's auditorium in Collinwood.

Kres is looking for anyone 14 years old or older to attend the meeting regardless of whether or not they have danced before, are currently in Kres, or are former Kres dancers, willing to help.

SPECIALIZING IN FIRE DAMAGE REPAIR
REROOFING-HOT TAR SIDING-GUTTERS
BUILT-UP-GRAVEL AWNINGS-WINDOWS

YANESH
BROS.
CONSTRUCTION CO.

PHONE: 943-2020
PHONE: 943-2026

29010-13 EUCLID AVENUE
WICKLIFFE, OH 44092-0377

FRED P. KOICHEVAR

Visit us! We are a
GIFT SHOP IN EUCLID, Ohio
The "Feel Good" Store

—a place nearby where you can find unique treasures that reflect the human spirit—fortified!

Take a few minutes to see what's here to inspire, encourage and delight you and those close to you.

CAMELS You'll feel good when you do!

Art
Gifts
Cards
Books
T-Shirts
Sweet Nothings
Whimsical Somethings

And much more!

22056 Lake Shore Blvd. • Euclid, Ohio 44123 • (216)289-4225

Hours: Monday - Probably Not
Tuesday thru Friday: Noon to 8 p.m.
Saturday 10 to 4 p.m.
Sunday: Noon to 4 p.m.

Perkins Restaurant

22780 Shore Center Dr.
Euclid, Ohio 44123
216-732-8077

Operated by Joe Foster

Nothing comes close to the locally owned

ADVANTAGE... 3.85% 0/0APY

Golden Passbook Savings Account

Learn more about the Golden Passbook or any of our accounts offered at GREAT LAKES BANK. Simply call us at 974-0000 or stop by one of our convenient branches. We have six of them throughout Lake County.

APY (Annual Percentage Yield) Effective 8-16-96 is based on balance of \$2500. A minimum deposit of \$2500 is required to open this account. If balance falls below \$2500, interest rate falls to 3%. Rates are subject to change daily.

NO TERM • NO EARLY WITHDRAWAL PENALTY

GLB GREAT LAKES BANK
Since 1957

NOW OPEN! Willoughby Hills: 28500 Chardon Rd. 516-1700 • Mentor: 7001 Center St. 974-0000 • 9365 Mentor Ave. 974-3000 • Painesville: 1522 Mentor Ave. 354-2175 • Wickliffe: 30170 Euclid Ave. 585-1840 • Willoughby: 38600 Lakeshore Blvd. 269-2100 Hours: Mon.-Thurs. 7:30am-5pm Window, 9am-4pm Lobby; Fri. 7:30am-6pm Window, 9am-6pm Lobby; Sat. 7:30am-12pm Window, 9am-12pm Lobby

Member FDIC

Death Notices

DR. FRANK J. JARM

Services for Dr. Frank J. Jarm, 85, of Richmond Heights were held at 9:30 a.m. on Tuesday, Aug. 20, 1996 at 9:30 a.m. in St. Felicitas Church, 140 Richmond Rd., Euclid, Ohio.

Dr. Jarm died on Saturday, Aug. 17, 1996 at Meridia Hillcrest Hospital.

Born April 24, 1911, in Cleveland, he lived in Euclid before moving to Richmond Heights 39 years ago.

He was a former member of the Lions Club of Collinwood and a member of St. Vincent DePaul Society.

He was a professor at the Ohio College of Podiatric Medicine. He was the first Slovenian podiatrist in Ohio.

He maintained a private practice in Collinwood for 53 years, retiring in 1985.

Survivors are his wife, Marie (Tomaric); sons, Ronald F. (Carolyn) of Roswell, N.M., Michael F. (Valerie) of Concord Township, Frank Jr. of Richmond Heights, Timothy L. (Leigh Ann) of Shelby, Ky., and Raymond M. (Suzanne) of South Euclid; daughters, Nancy E. Jarm of Mentor and Joanne M. (Rudy) Myeress of Richmond Heights; grandchildren, David, Christopher, Hallie, Stephen, Alec and Kinsey; and sister, Mildred (Walter) Kaiser of Solon.

His first wife, Victoria (Tomazic) is deceased.

Friends called from 2 to 5 and 7 to 9 Monday, Aug. 19 at the Brickman & Sons Funeral Home, Euclid, Ohio. The Rev. Richard Bober of St. Felicitas Church officiated at services. Burial in All Souls Cemetery in Chardon Township.

Contributions may be made to St. Felicitas School or the charity of your choice.

CARST-NAGY Memorials

15425 Waterloo Rd.
481-2237

"Serving the Slovenian Community."

Crobaugh Funeral Home

22595 LAKE SHORE BLVD.
EUCLID, OHIO

Telephone 731-4259

Gregory M. Danaher
Embalmer & Funeral Director

ANNA M. TOMSIC

Anna M. Tomsic (nee Krosnik), 76, of Willowick, Ohio, passed away on Wednesday, Aug. 14 in Lake West Hospital.

Mrs. Tomsic was born June 26, 1920 in Henry, West Virginia. She moved to Cleveland in 1941. She belonged to the Croatian Fraternal Union. She was employed as an operator for Western Union for 25 years, retiring in 1976.

She is survived by daughter Maryann (Mrs. Aurelio) Reochia; son Joseph; six grandchildren; sister Helen Sumrada; and two brothers Joseph and Andy Kronik.

Her husband, Joseph, passed away in 1994. Three brothers Robert, John, and Frank are also deceased.

Funeral Saturday, August 17, 1996 at 9:30 a.m. in St. Mary Magdalene Church, Willowick Fr. Dan Enzman officiating.

Burial in All Souls Cemetery, Chardon, Ohio.

Visitation was Thursday and Friday, August 15 and 16 at Zele Funeral Home, 452 E. 152 St., Cleveland.

In Memory

Frances Weyant of Cleveland, Ohio sent in a \$10.00 donation to the American Home newspaper in memory of her parents, Jacob and Mary Bukovec.

In Memory

The Jalovec family of Richmond Heights, Ohio donated \$50.00 to the American Home newspaper in memory of Joseph Jalovec.

In Memory

Fran Mavko of Marblehead, Mass., renewed her subscription and enclosed a \$20.00 donation to the American Home newspaper in loving memory of her parents Frances and Valentine Mavko.

Goulash Benefit

A Goulash and Polenta dinner will be held on Saturday, Sept. 7 for the benefit of St. Mary's (Collinwood) roof project.

The meal will be served in the school cafeteria (after 5 p.m. Mass).

Cook is Julie Zalar, so you know you're going to get something good to eat.

This is a "Matching Funds" project sponsored by St. Joseph KSKJ Lodge No. 169.

Donation is \$7.00. Tickets are available from Tony Nemecek (541-7243), Jennie Tuma (944-5083), Greg Clack (731-9285), from other 169 KSKJ lodge members, or in the St. Mary's rectory office.

Ability has nothing to do with opportunity.

—Napoleon

STOP IN AT

BRONKO'S

Drive-In Beverage

510 E. 200th St.
Euclid, Ohio 44119

— 531-8844 —

Imported Slovenian Wines

Chalet Debonne Vineyards
Domestic and Imported Beer & Wines

— OHIO LOTTERY —

Open Mon. - Thur. 10 a.m. - 10 p.m.

Friday - Saturday 10 a.m. - 10 p.m.

Sunday (no wines sold) 11 a.m. - 5 p.m.

Owner: David Heuer

In Loving Memory

1939

1996

It is in heartfelt sorrow, yet in complete submission to the will of the Creator, that we announce the passing of our dearly beloved son, brother, uncle, and brother-in-law

JOHN ORAZEM

who entered into rest on June 19, 1996. Our loved one was born on June 22, 1939, and came to Cleveland from Ribnica, Slovenia in 1958. He was a member of St. Joseph Lodge No. 169 KSKJ.

Funeral services were held on June 22, 1996 from the Zele Funeral Home, E. 152nd Street with a Mass of the Resurrection in St. Mary Church, with burial in All Souls Cemetery.

We are especially grateful to Rev. John Kumse for celebration of the funeral Mass, his prayers at the funeral home, his sermon, and prayers at gravesite. We are also grateful to Rev. Victor Tomc for his assistance.

May God bless everyone for their beautiful flowers, Mass offerings, for their visitations, prayers at the funeral home, and for the many expressions of sympathy. From the depth of our hearts we thank our friends who attended the funeral services, and accompanied our dear John to his final resting place.

Deep appreciation is extended to the organist Rudi Knez, and singers Tillie Spehar and Antonia Lamovec; also to the pallbearers who carried his coffin. Thanks are also extended to the Zele Funeral Home staff for their courtesies, and excellent attention to all of the funeral details.

Cards of thanks were sent to all who remembered us and our loved one in a special way. If, by chance, we missed anyone, please accept our apology, and may this public notice serve as a special thanks to you.

*It broke our hearts to lose you,
But you did not go alone,
For part of us went with you,
The day God took you home.*

Sadly missed by:

IVANA SKRABEC, mother;

MARIA ANDOLSEK (PAUL), sister with family;

FRANK ORAZEM (MARTHA), brother with family, in Slovenia;

STEVE ORAZEM, brother in USA;

MARY OKICKI, with whose family he lived;

and other relatives in the U.S.A. and Slovenia

Cleveland, Ohio August 22, 1996.

8 Billboard Magazine Features Polkas

by TONY PETKOVSEK

The August 3 edition of the music world's prestigious *BILLBOARD* trade magazine gave extensive coverage to polka music with five major polka stories on the front page alone.

In addition, an inside report by Jim Bessman in the Artists and Music section dealt with "Young Generation of Musicians Explores Polka's Cutting Edge," covering in part Cleveland Slovenian types: 22-year-old Nancy Hlad and 30-year-old Joey Tomsick.

Nancy Hlad, a fine button accordion artist, recently put her polkas on the Internet world-wide-web computer system. She actually created soundbites, pictures, home pages, and billboards for 10 polka artists. She says it's all for the younger generation who may have been exposed to polkas, have moved on, and lost contact.

Joey Tomsick tells of his JTO's playing in downtown Cleveland's entertainment hotspot - the Flats, where the younger folks go crazy and the polka is played as Tomsick also mixes in some top-40 and blues sets.

Eddie Blazonczyk Jr., son of the Chicago Polish great, senses that there is a potential acceptance by young audiences from outside the traditional polka following to accept it as "alternative" music.

Meanwhile, several thousand attended his Dad's mammoth, record-breaking festival in Seven Springs, Pennsylvania on the 4th of July, with the "push" Polish style being particularly appealing to the many younger people in attendance.

Cleveland International Records, Steve Popovich, is the main man responsible for getting *Billboard's* coverage - a great national music move, as great as Popovich's initial push for the polka Grammy category *and* his producing Yankovic's original Grammy-winning recording - "70 Years of Hits."

The *Billboard* articles were a major *plus* for polka music. Everyone who is anyone in the world's music scene subscribes to the most established trade paper.

By the way, the June 19, 1948 *Billboard* listed Yankovic's "Just Because" in the ninth position for most popular records. The number one hit was Ken Griffin's "You Can't Be True Dear."

Speaking of Younger Bands

Two of them, Bobby Kravos from Cleveland and Fritz Scherz of Verona, New

Joey Tomsick

York, have released new recordings. Kravos' is "For Old Times Sake" tape and Scherz's is "Fritz's Polka Band - Give Polka Music a Chance." Do that and buy both recordings for old times sake.

Kravos' great uncle, Frankie Yankovic, has had many birthday salutes in his time but none quite as unique as before 40,000 people at the league-leading Cleveland Indians Jacobs Field baseball game. In addition to every one singing Happy Birthday, they ran his picture on the huge marquee-screen, and officially welcomed America's Polka King to the Tribe's game. Another favorite son Bob Hope was in town for the city's 200th birthday and was also present at the game.

Frankie will join 14 other national polka stars on a national Caribbean cruise promotion next March sponsored by Kollander Travel.

Yankovic has been spending a lot of time in Cleveland this Summer in addition to some appearances in Pennsylvania and the Midwest. Some of the area events he attended were the Slovenefest at SNPJ's Campsite; the highly successful East 185th Street Festival (a few hundred-thousand attendees) appearing with the Lipa Park Button Boxers of Canada; the Cuyahoga County Fair in Berea; *and* one of the great polka weddings of all time on July 19.

There were 46 people with bride and groom, Joe and Phyllis (Spielvogel) Fedorchak in the biggest wedding party I have ever served in. About 800 attended the Penn-Ohio area reception in Warren. The happy couple honeymooned in Switzerland and soon the Fedorchak band was off on our Kollander Cruise to Alaska with the Gary Seibert Band and 170 polka fans.

Yes, it's time to think *Thanksgiving* as calls are coming in daily for reservations to our 35th radio extravaganza Polka Party in downtown Cleveland, No-

Nancy Hlad

vember 28-30. In addition to marking 35 years of *daily* polka radio on WELW, we'll present the Cleveland-style Polka Hall of Fame super awards Show and commemorate Cleveland's Bicentennial. Brochures available by calling 1-800-800-5981.

Meeting

The August meeting of the Newburgh - Maple Heights Pensioners Club will be held on Wednesday, August 28th at Stafford Park in Maple Heights. **The meeting will begin at 12 noon.**

DID YOU KNOW
Slovenia... JOSEPH ZELLE

Slovenia's ranked 55 out of 197 nations participating in the 1996 World Olympics at Atlanta, Georgia. Congratulations, Ladies and Gentlemen! We are very proud of you and your showing.

Last December there were 1,990,226 inhabitants in Slovenia.

American rocket destroyer, USS Mitscher, arrived in Koper. In the harbor it was on display and visits were allowed during its 5-day stay in Slovenian waters.

For the 26th National Costume Day, there will even be typical peasant wedding in Kamnik. One of the sponsors is the Tourist Office. Prizes will be awarded for the best costumes worn by attendants.

Rev. Lojzè Kožar was honored at a special ceremony. The pastor of Holy Trinity Church in Odranci was pastor since 1945. Best wishes upon his retirement.

After 42 years, the church in Škrlatica has a new cross. It was blessed by the pastor, Franci Urbanija. One of the promoters was the project was the Slovenian Mountain Club. It is composed of mountain rescue members, leaders and alpinists. Anton Jéglič, its president, said that the club had been disbanded in 1945. Last year it was re-activated and already boasts 300 members.

Fantje na Vasi sets singing dates

In Flats

The Slovenian men's chorus Fantje na Vasi will hold its annual concert on Saturday, Sept. 14th at the Saint Clair Slovenian National Home. Doors will open at 6:00 p.m., with the concert to begin at 7 p.m.

Admission is \$8.00, with children 13 and under admitted free. Reserved seating is available by calling Tom Slak at (216) 381-7718. General admission seating will be available at the door.

Following the concert, the Veseli Godci (Happy Musicians) will play for your listening and dancing pleasure.

In addition, the Fantje will perform at the Nautica Entertainment Complex in the Flats on Sunday evening, September 1st from 7:15 to 7:45 p.m., in conjunction with the Taste of Cleveland Celebration. This four day festival will run from Friday, August 30th to Monday, Sept. 2nd.

One World Day

Finally, the Fantje will also participate in the One World Day Celebration on Sunday, September 8th at the Slovenian Cultural Gardens in Cleveland's Rockefeller Park.

Spaghetti Dinner

St. Mary's (Collinwood) Holy Name Society will sponsor a Spaghetti Dinner on Saturday, Sept. 14th at 6 p.m. in the school cafeteria, 15519 Holmes Ave., Cleveland.

The dinner will be a benefit for the Right to Life activities in the parish.

Tickets, \$6.00 are available from Victor Nemeč, Tony Miklich and Bill Kozak or the rectory, 761-7740.

Jozè Kastèlic had a great love for mountain climbing. He is well remembered in Argentina, where he enthused mountaineers with climbing various Argentine mountains.

St. Mary's Alumni Banquet

St. Mary's (Collinwood) 6th Annual Banquet will be held on Sunday, Sept. 29.

Festivities begin with Mass at 12 noon in the church followed by dinner in the school cafeteria. The cost is \$15.00. All profits realized will be donated to the upkeep of St. Mary's school.

For dinner tickets write to St. Mary's School Alumni, 15519 Holmes Ave., Cleveland, OH 44110.

This banquet is open to alumni and friends of St. Mary's.

Specialists in
Corrective Hair Coloring

tina & brenda's
HAIR SALON

5216 Wilson Mills Rd.
Richmond Hts., Ohio 44143
461-7989 / 461-0623

ACCUMULATOR 10

17.6%

- Guaranteed Safety of Principal
- High Return
- Interest Income

GUARANTEED FIRST YEAR YIELD

Call or Write for Information!
Professional Insurance & Planning
DENNIS SAMSA
P.O. Box 579
Wickliffe, OH 44092
289-6484

A solid alternative for CD's, Rollover IRA's and Keogh Plans.

"I never pay income taxes on money I don't use."
-John D. Rockefeller

Golub Funeral Homes

4703 Superior Ave. - 17010 Lake Shore Blvd.
391-0357

"Service To Render A More Perfect Tribute"

VESTI IZ SLOVENIJE

Slovesnosti po Sloveniji ob prazniku Marijinega Vnebovzetja

Pretekli četrtek so bile povsod po Sloveniji številne maše in romanja in sicer ob prazniku Marijinega vnebovzetja. Ta dan je zadnja leta v Sloveniji tudi dela prost dan oziroma praznik. Na slovesnostih so se zbrani spomnili tudi četrte obletnice posvetitve slovenskega naroda Mariji.

Osrednja slovesnost je potekala na trgu pred baziliko Marije Pomagaj na Brezjah, kamor je prišlo več tisoč vernikov in je maševal ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Alojzij Šuštar. Koprski škof Metod Pirih je maševal v romarski cerkvi Marijinega vnebovzetja na Sveti Gori pri

Gorici, medtem ko je mariborski škof Franc Kramberger maševal v Turnišču. Na Ptujski gori je imel mašo beograjski nadškof Franc Perko, na romarskem shodu v Gradu v Prekmurju je pa maševal škof Jožef Smej.

Čedalje manj novorojenčkov v Sloveniji — Le simboličen naravni prirastek — Nesreče na cestah terjajo skoro dvakrat manj žrtev kot jih terjajo samomori

Slovenski statistični urad je objavil podatke, ki kažejo, da se je število rojstev v Sloveniji v letu 1995 zopet skrčilo, s tem nadaljevalo že več let trajajoči proces. Rodilo se je lani namreč 18.980 otrok, kar je za 483 otrok manj, kot se jih je bilo rodilo živih leta 1994. V odstotkih je to za 2,5 odstotka manj.

Hitrost v skrčenju števila rojenih v Sloveniji potrjuje podatek iz leta 1985, torej za desetletje preje, ko se je rodilo še 25.933 otrok. Leto z največ rojstvi po drugi svetovni vojni je bilo 1950, ko se je v Sloveniji rodilo kar 35.992 otrok. Med obema svetovnima vojnama pa so leta 1923 zabeležili na ozemlju zdajšnje Slovenije 40.710 otrok. Tisto leto pa je imela Slovenija le 1,3 milijona prebivalcev, torej za dobro tretjino manj kot jih ima danes.

V prvih skoro štirih povojnih letih so zabeležili naraven prirastek. Mejno leto v tem oziru je bilo 1945, ki je bilo zadnje leto z nazadovanjem naravnega prirastka vse do leta 1993, ko se je ta pojav ponovil. V letih 1994 in 1995, pričajo podatki, je res prišlo do naravnega prirastka v Sloveniji, vendar le simbolično.

V letu 1993 je Slovenija doživela prvič po vojni presežek smrti nad rojstvi. Umrlo je pač 219 oseb več, kot je bilo rojstev. K temu je pripomoglo dejstvo, da je bilo leto 1993 leto z nekoliko večjim številom umrlih kot običajno. Vendar napredek v letu 1994 ni bil kaj dosti spodbuden, kajti je bilo le 104 rojstev več, kot je bilo tisto leto umrlih. V letu 1995 je bil prirast prebivalstva komaj opazen, saj se je rodilo le 12 otrok več, kot je bilo umrlih.

Novinar Dela Ilja Popit je svoje poročilo 14. avgusta zaključil takole: »Križa rojstev se v zadnjih letih kaže tudi v številu registriranega prebivalstva, saj ne dosega več 2 milijonov, pa naj ga štejemo z zdomci ali brez njih. Po zadnjih uradovih podatkih, ki upoštevajo le navzoče prebivalstvo, je konec letošnjega marca v Sloveniji prebivalo 1 milijon 991 tisoč 104 oseb.«

Slovensko notranje ministrstvo, vodi ga Andrej Šter, je pa pred nedavnim objavilo poročilo za mesec julij, v katerem se poudarja, da je na slovenskih cestah zaradi nesreč v

omenjenem mesecu umrlo 55 oseb, v istem mesecu so pa zabeležili kar 93 samomorov. Slovenija je torej še vedno izredno visoko plasirana na svetovni lestvici, saj zaostaja v tem skrajno negativnem družbenem in človeškem oziru le za sosednjo Madžarsko.

Socialdemokratska stranka Slovenije kakor tudi Združena lista socialnih demokratov želita priznanje Socialistične internacionale

V Združenih državah bo med 6. in 11. septembrom kongres Socialistične internacionale. V Sloveniji sta dve stranki, ki se zanimata za članstvo v tem mednarodnem strankarskem telesu. To sta Socialdemokratska stranka Slovenije, katere predsednik je Janez Janša, in Združena lista socialnih demokratov, preimenovana nekdanja Zveza komunistov Slovenije, ki mu načeljuje predsednik Janez Kocjančič. Kot kaže, ima Združena lista formalno status opazovalca, socialdemokratska stranka pa prvo od treh stopenj, to je pridruženo članstvo.

Slovenski stranki sta globoko sprti glede statusa v Socialistični internacionali, Janez Janša je pa dejal, da njegova stranka ne bi bila pripravljena ostati v omenjeni organizaciji, če bi ta na kongresu sprejela v polnopravno članstvo Združeno listo poleg SDS, ki - po Janši - ni pripravljena biti v novi »Kominterne«. Baje se bo Janša udeležil kongresa Socialistične internacionale, priložnost pa izkoristil za srečanja z različnimi slovenskimi Amerikanci.

Sprememba v ameriškem veleposlaništvu

Zadnja leta je služil kot ameriški konzul v Sloveniji poklicni diplomat David Ball, ki je bil znan kot odprt tudi slovenskih Amerikancev in njih pogledov. Ball odhaja na novo dolžnost v Washingtonu, njegov naslednik je pa Daniel Hall. Kot je to navada, se Ball poslavlja od različnih slovenskih uradov in njih voditeljev, istočasno pa njim predstavlja naslednika Halla.

Ball in Hall sta obiskala notranje ministrstvo, kjer sta se srečala z državnim sekretarjem za javno varnost Borutom Likarjem. Notranji minister Andrej Šter je pač na počitnicah. Med drugim je Ball veliko pripomogel k sodelovanju slovenske policije in varnostnih organov ZDA, med njimi FBI, Drug Enforcement Administration in Secret Service. Likar se je Ballu zahvalil za pomoč in dobro sodelovanje.

Iz Clevelanda in okolice

Vrtna veselica—

Pevski zbor Korotan vabi na vrtno veselico to soboto na Slovensko pristavo. Od 5h do 7.30 bo večerja in sicer ocvrti piščanci ali na žaru pečeni goveji zrezki. Pridite!

Kres vabi—

Sestanek za vse, ki bi radi sodelovali pri folklorni plesni skupini Kres, bo to nedeljo zv. ob 6h, pri župniji Marije Vnebovzete. Več informacij: Mojca Gabrič (261-7115) ali Mary Krajncič (946-3582).

Fantje na vasi sporočajo—

Vsakoletni koncert zboru Fantje na vasi bo v soboto, 14. septembra, v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju. Rezervirani sedeži dobite, če pokličete Tomaža Slaka na (216) 381-7718. Vstopnice so po \$8, na voljo bodo pri vходу na večer koncerta. Za ples bodo igrali Veseli godci. Dalje, Fantje bodo peli pri Nautica Entertainment Complex v tkim. Flats v nedeljo, 1. septembra, od 7.15 do 7.45 zv. Naslednji teden, 8. septembra, pa bodo sodelovali na praznovanju clevelandskih kulturnih vrtov, seveda v Slovenskem vrtu v Rockefeller parku. O nastopih bomo še poročali.

Novi grobovi

Dr. Frank J. Jarm

Dne 17. avgusta je na svojem domu na Richmond Hts. umrl 85 let stari dr. Frank J. Jarm, rojen v Clevelandu in prvi slovenski zdravnik za zdravljenje boleznih nog v državi Ohio, mož Marie, roj. Tomarić, in vdovec po prvi ženi, Victoriji, roj. Tomazić, ki je umrla l. 1969, oče RONALDA, Michæla, Franka ml., Timothy, Raymonda, Nancy in Joanne M. Myeress, 6-krat stari oče, brat Mildred Kaiser, več desetletij do svoje upokojitve l. 1985 imel privatno prakso v Collinwoodu. Pogreb je bil 20. avgusta s sv. mašo v cerkvi sv. Felicite.

Frank Sepin

Umril je Frank Sepin, vdovec po Ivani, roj. Smole, oče Antonije Šega, Ann Klammer, Veronice Janezic ter že pok. Franka in Ivane Erceg, 9-krat stari oče, 21-krat prastari oče, brez Johna, Frances Kusar s. Bonifacije (vsi že pok.). Pogreb je bil 17. avgusta s sv. mašo v cerkvi Marije Vnebovzete in pokopom na Vernih duš pokopališču.

MALI OGLASI

For Rent

Upstairs, 5 rooms. E. 204 & Lake Shore Blvd. No pets. Call 481-2419. (33-36)

Srečanje—

Jutri, petek, zvečer ob 7.30 vabi Slovensko ameriški svet na srečanje z dr. Bogomirjem Štefaničem, načelnikom upravne enote Kočevje. Pričetek ob 7.30 zv., v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti.

Romarji iz Slovenije—

Skupina Baragovih romarjev iz Slovenije, o katerih smo poročali prejšnji teden, bo obiskala Slovensko pristavo v torek, 27. avgusta, približno ob 3. uri pop. Z njimi bodo med drugimi beograjski nadškof dr. Franc Perko, msgr. Janez Gril in dr. Ivan Merlak. Radi bi se srečali z nami in zato ste vabljeni na Pristavo, da se z njimi spoznate. Za prigrizek bo preskrbljeno. Potovalne storitve so v skrbi Travelmax Inc. tu v Clevelandu oz. g. Borisa Mušiča.

Seja—

Mesečna seja Kluba upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. bo v sredo, 28. avgusta, v Stafford parku na Maple Hts. s pričetkom ob 12. uri opoldan.

Kosilo Oltarnega društva—

Oltarno društvo fare sv. Vida vas vabi v nedeljo, 8. septembra, na svoje letno kosilo, ki bo v avditoriju pri Sv. Vidu. Vse podatke najdete v dopisu na str. 10.

Slovenski športnik tu—

V torek se je pri nas v pisarni oglašil slovenski športnik Grega Hočevar, Ljubljčan, ki bo ta konec tedna sodeloval na tekmovanju »triathlon«, ki ga sponzorira lokalna banka. Bil je pri nas kar precej časa in je poročilo v angleškem delu. Pretekli teden je zmagal v tej panogi na odprtem Hrvaškem tekmovanju v Rovinju, zaupal nam je, da se namerava resno pripravljati na olimpijske igre čez štiri leta v Sydneyu, pa še to, da končuje doktorat v fiziki. Na pomoč se mu je tu v mestu priskočilo več rojakov in mu želimo veliko uspeha na tekmovanju, o katerem bodo sicer poročala lokalna sredstva obveščanja.

V Washingtonu—

Danes je urednik AD v Washingtonu, kjer bo v prostorih Trgovinskega tajništva poslušal poročilo ge. Hillary Clintonove o njenem nedavnem obisku nekaterih srednje- in vzhodnoevropskih držav, poročilo v sledil sprejem v Beli hiši. V Sloveniji ga Clinton ni še bila.

Ob 50-letnici nasilne smrti—

Dne 5. septembra bo 50 let, od kar je bil usmrčen general Leon Rupnik. V nedeljo, 15. septembra, dop. ob 10. uri, bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za gen. Rupnika. Tabor DSPB vabi vse rojake in rojakinje, da se tej maši prisostvujejo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave, Cleveland, OH 44103-1627
Telephone: 216/431-0628 — Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:
\$30 na leto za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)
Dežele izven ZDA in Kanade: \$40 na leto (v ZD valuti)
Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:
U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency
Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent foreign currency
\$160 per year airmail to Slovenia

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627

Published every Thursday morning

No. 34 Thursday, August 22, 1996

MI SMO AMERIKANCI SLOVENSKEGA RODU V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

NEW YORK, NY - Pozdravljam razmišljanje dr. Jožeta Velikonje z naslovom »Moj komentar k Žigonovemu uvodniku«, objavljenem v prvi avgustovski številki *Ameriške Domovine*. Uvodnik, o katerem gre beseda, je članek Zvoneta Žigona, dopisnika *Slovenca*, ki je pod naslovom »Najprej identiteta, potem...« mesec pred tem izšel v *Slovenca* v Republiki Sloveniji.

Razmišljanje Jožeta Velikonje prinaša vrsto upravičenih pomislekov proti rabi in aplikaciji izrazja in pojmovanja slovenskega izseljenstva v Žigonovem razmišljanju in v slovenskem tisku v Sloveniji na sploh; o neopredeljenosti konceptov »izseljenec«, »izseljenec«, »izseljenstvo«, »emigrant«, »emigranti«, »emigrantski«, »emigrantstvo«, in proti nejasnim rabam teh konceptov, npr. v variacijah kot »slovenska izseljenska skupnost«, »slovenske izseljenske skupnosti, ki živijo v tujih državah«, slovenski rojaki v izseljenstvu« ipd.

Izrazje, o katerem gre beseda: *izseljenec*, *izseljenci*, *izseliti se*, *izseljevati se* — je v slovenskem jeziku relativno mlado, novejšega datuma, vezano na sociološki pojav zapuščanja podeželja in vasi slovenskih kmečkih ljudi in njih preseljevanja v večja naselja, kasneje v inesta, in - odhajanja slovenskih ljudi v tujino.

Beseda je bila prvič zapisana v Janežičevem slovarju 1851. leta za nemški *auswandern* 'izseliti se', *Auswanderung* 'izselitev', bila sprejeta v Cigaletov slovar (1860) in kasneje v Pletteršnikov *Slovensko-nemški slovar* (1895). Cigale in Pletteršnik pa imata za koncept *izseljenec* še starejšo, primitivnejšo obliko *izsélec*, *izsélica* s — s tipičnim primerom k njej

— »ogrski Slovenci so *izsélici* — od vsega začetka, sredi preteklega stoletja rabljeno v nejasnem, dvoumnem leksikalnem pomenu.

Nejasnost, dvoumnost, večpomenskost gesla in njegovega ilustrativnega gradiva je iz teh virov prenesena, d a n a i n d o p u š č e n a tudi v *Slovenskem slovarju knjižnega jezika* (Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1995), ki ima: *izseliti se* 'zapustiti svoje bivališče', npr.: *izseliti se v tujino*; *izseljenski -a -o* 'nanašajoč se na izseljenec', *izseljenski časopis*, *izseljensko društvo*, *izseljensko vprašanje*, in tudi *Slovenska izseljenska matica* (sic.). Večpomenskost, dvoumnost teh oblik - razen v primeru danes ustaljenega institucionalnega imena »Slovenske izseljenske matice« v Ljubljani - je kot na dlani.

Na drugi strani teh slovenskih gesel, njih pomenov in funkcij — med nami, ki smo odšli v svet sami, morda z otroki rojenimi še v starem kraju, morda z otroki rojenimi že v svetu — pa naj bo to pri nas v Združenih državah, v Kanadi, v Avstraliji, v Argentini, v Angliji, Nemčiji, Avstriji ali kjer koli zunaj Republike Slovenije, med nami, med seboj *ne govorimo o sebi kot o izseljencih*.

In oni, ki so se preselili v ta svet *pred nami*, *dve, tri generacije pred nami*, morda še več, in njihovi potomci, večina katerih ne govori, ne bere, ne piše po slovensko, *nikoli ne razpravljajo o izseljenstvu*, *izseljenskih vprašanjih*.

Tako oni kot mi — smo *Amerikanci slovenskega rodu* v Združenih državah Amerike, — tako kot oni v Kanadi - Kanadčani slovenskega rodu v Kanadi, — in oni v Argentini - Argentinci slovenskega rodu v

Argentini... Če nas kaj družijo, nas družijo zavest krvnega, etničnega in kulturnega sorodstva, na katerega smo ponosni.

R.L.L.

KOSILO Oltarnega društva župnije sv. Vida

CLEVELAND, O. - Kako hitro beži čas in je že leto dni, kar smo imeli kosilo Oltarnega društva župnije sv. Vida. Letos pripravljamo kosilo v nedeljo, 8. septembra, v avditoriju pri Sv. Vidu.

Oltarno društvo skuša svetovidski cerkvi pomagati tekom leta z mesečno prodajo krofov, z letno članarino \$5, in s kosilom, ki ga imamo enkrat v letu.

Zato vas vse prisrčno vabimo, da pridete na letošnje kosilo 8. septembra, kajti boste s tem podprli našo cerkev. Lepo tudi prosimo za pecivo, ker bomo imele prodajo domačih dobrot in rezancev.

Rezervirajte si nedeljo, 8. septembra za kosilo, ki bo na voljo od 11.30 do 1. popoldan. Cena kosilu je \$9, za otroke pa \$5. Kosilo boste lahko tudi vzeli domov oz. »take-out«. Nakaznice za kosilo boste dobili pri vhodu, lahko pa tudi pokličete J. Smole na tel. 391-6547 ali J. Kuhelj na 881-5163. Še to: imele bomo tudi srečanje z lepimi dobrotki.

Odbor Olt. društva

Vtisi dveh mladih Slovencev po obisku Clevelanda in ZDA

CLEVELAND, O. - Dne 15. julija sva prišla v Cleveland k Dennisu in Carmen Habat. Sem sva prišla s tem namenom, da bi izpopolnila svojo angleščino. Prihajava iz obrobne vasi glavnega mesta Slovenije, Trzina. Kot večina ljudi iz Slovenije, sva prišla sem polnih pričakovanj, saj sva prišla vendar v *Ameriko*. Pripotovala sva sama z letalom, ki je vzletelo v Frankfurtu.

V enem mesecu sva videla že ogromno stvari, kot so: Cedar Point, Niagarski slapovi, celo v Washingtonu smo šli in še in še bi lahko naštevale. Toda vseskozi nisva bila samo pri Dennisu in Carmen; za dva tedna sva obiskala tudi bratrance najinega starega očeta Staneta Habata, Eddieja in njegovo ženo Pat Habat. Tudi pri njiju ni bilo dolgčas, saj je stric Eddie vzel v roke harmoniko in nama zaigral veliko slovenskih narodnozabavnih melodij. Ob tem naj poveva, da sta šla Eddie in Pat z nami na Niagarske slapove. Tudi imena so nama morali spreminiti, ker jih Američani niso znali izgovoriti. Tako je šestnajstletni Uroš postal Jay, petnajstletni Jure pa George.

Tu v Ameriki je življenje zelo, zelo drugačno, kot v Sloveniji. Vprašali boste: zakaj? Takoj boste izvedeli.

Kadarkoli smo šli v kakšno trgovino, nisva vedela, ali smo šli po nakupih ali pa smo si

Zahvala Slovenske šole pri Svetem Vidu

CLEVELAND, O. — Dnevi meseca avgusta se iztekajo, šolske počitnice so se zaključile. Otroci se pripravljajo na vrnitev k pouku in šolskemu redu. Meseci počitnic so tudi minuli, nekateri hitro, drugi počasneje. Prav gotovo se je zgodilo marsikaj zanimivega. Morda bodo spomini na slovensko šolsko taborjenje na Pristavi in zaključni piknik posebno zanimivi in prijetni.

Da bi bil teden taborjenja letos uspešen, je mnogo staršev radovoljno in z veseljem priskočilo na pomoč. Če so zaposleni otroci zadovoljni otroci, potem so bili otroci na tem taborjenju navdušeno zavzeti. Dnevni red taborjenja je bil natančno in iznajdljivo izdelan; na primer izdelovanje pručic, za kar je vse pripravil naš požrtvovalni predsednik gospod Matija Plečnik. Vsi otroci so uživali in brez dvoma niso imeli vzroka, da bi se dolgočasili. Hvaležni smo Polonci in Jožetu Žakelj za njuno skrbno pripravo, da je taborjenje lepo poteklo. Posebna hvala tudi Timiju Perčič, ki je z navdušenjem zabavno, a včasih kar strogo, vodil njegovo tretje taborjenje. Radi bi se vsem, ki so prostovoljno nudili svoj čas, da je bil ves program skrbno pripravljen do podrobnosti.

Pristavsko taborjenje se je zaključilo v nedeljo, 28. julija, s sv. mašo, ki jo je daroval č.g. Jože Božnar. Poleg nedeljskih dolžnosti pri fari Sv. Vida, je moral g. župnik, ki je tudi rav-

natelj naše slovenske šole, prav pohiteti, da je pravočasno prišel in tudi na Pristavi opravil sv. daritev. Za to važno delo, ki ga je za nas opravil, se mu vsi iz srca zahvalujemo.

Vsakoletni piknik slovenske šole pri Sv. Vidu na Slovenski pristavi je bil letos zopet uspešen. Gotovo bi skupine v okolici, ki sprašujejo, zakaj so slovenska delovanja vedno uspešna, našle odgovor v prireditvah kot je bil prav piknik slovenske šole na Pristavi. Prostovoljci so številni in vsi so delavni kot čebele, zato je tudi sad njihovega dela sladek kot med. Ti pridni delavci so na pikniku pripravili okusno kosilo, pecivo je bilo privlačno, otroške igre urejene, primerne in zabavne; tombola pa je nudila toliko dobitkov, da so zadeli tudi tisti, ki so brez srečel! Pri vsem tem pa ne bi bilo uspeha brez udeležbe ljudi in teh je bilo, hvala Bogu, veliko.

Bogu hvala tudi za jasno nebo, žareče sonce in toplino srca vseh navzočih. Po uspehu piknika je bila Slovenska šola, zaradi sodelovanja mnogih vas Slovencev, nanovo duhovno potrjena. Vi, s svojo prisotnostjo, zagotavljate življenje slovenski šoli. Podpora je seveda bila tudi finančna in šoli omogoča izvršitev ciljev, da v mladini krepi znanje in ljubezen do slovenstva. Zato upamo reči, da vsi še vedno cenimo slovenstvo in zato delamo, da bo materinski jezik in slovensko izročilo uspevalo še v bodoče.

KLC

Izpod zvona sv. Marije Vnebovzete

CLEVELAND, O. - Od zadnjega dopisa je že nekaj časa odšlo v večnost, ko ste brali o življenju okrog cerkve sv. Marije Vnebovzete v Collinwoodu. Nič kaj važnega se ni dogodilo. Nekateri so odšli na počitnice, drugi so se veseli vrnili, ob nedeljah smo so podali na Slovensko pristavo, na piknike različnih organizacij.

Na drugo soboto v avgustu smo odšle članice Oltarnega društva in Slomškovega krožka na romanje v Lemont k Mariji Pomagaj. Razen nekaj deževnih kapelj, je bilo vreme lepo na poti tja, v Lemontu in tudi nazaj.

Letos imajo v Lemontu komarjevo poletje, vendar so pomagali, da ni bilo hujše nadloge. Očetje frančiškani so nas lepo sprejeli, nam nudili mno-

prišli ogledat nogometno tekmo! Trgovine so namreč veliko večje od naših, pa tudi cenejše. Aja, pa tudi hiše so iz drugačnega materiala, saj jih pri nas gradimo iz betonskih blokov.

V Ameriki nama je bilo zelo všeč. Domov bova odnesla veliko lepih spominov od časa, ki sva ga preživela tu.

Uroš in Jure

Ur. AD: Tudi v angleškem delu je članek o teh mladih gosteh iz Slovenije, ki sta se oglasila tudi v naši pisarni.

go duhovne hrane, pomagali, da so se očistile duše in sprejele bodrilne besede. V nedeljo (11. avg.) dopoldne je članica od sv. Kristine kronala kip Marijin, molile smo in pele Vesele radosti Mariji v čast. Od tam smo se skupno podali na pokopališče, se poklonili pokojnemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu ter ostalim Frančiškovim sinovom in bratom. Hvala Vam, gospodje patri, za vse dobro, kar smo prejeli v teh dveh dneh, posebno pa še p. Bernardinu za njegovi izčrpnih pridigi. Bog Vam vsem daj svoj blagoslov, je naša iskrena prošnja! Hvala pa tudi g. Franku Urankarju, ki je vse pripravil za to romanje - naj Vam Bog povrne s svojim blagoslovom!

Preteklo nedeljo je bil naš farni piknik na Slovenski pristavi. Bil je lep dan z velikim obiskom. Ker letos poteka 90 let, kar je bila postavljena prva cerkev, imamo vse leto nanašajoče na 90 let življenja naše župnije. Pri sv. maši se je g. župnik dotaknil malo zgodovine in povedal, da prav na dan 18. avgusta 1905, kot je današnji piknik, je bila prva sv. maša za novo župnijo.

Blizu je župnija sv. Jožefa, je župnik nadaljeval, in so nekateri takrat godrnjali, da ni potrebe po novi župniji. Novonaseljenci iz Slovenije pa so

(dalje na str. 12)

Ob 25. obletnici Slovenske kapele v Washingtonu

Na praznik Marijinega vnebovzjetja leta 1971 je mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik ob asistenci koprškega škofa dr. Janeza Jenka in jolietkega škofa Blanchetta posvetil Slovensko kapelo v Narodnem svetišču Brezmadežnega Spočetja v ameriški prestolici. S tem so bila kronana večletna prizadevanja ameriških Slovencev, da si v glavnem mestu Združenih držav postavijo trajen versko-kulturni spomenik kot zunanji izraz zvestobe slovenskemu krščanskemu izročilu.

S Slovensko kapelo so se Slovenci uvrstili med enajst narodov, ki imajo svoje kapele v tej največji katoliški cerkvi v Ameriki, osmi največji na svetu. Sedanjí papež Janez Pavel II. ji je leta 1990 podelil naslov bazilike. Kot je le-ta zgrajena in vzdrževana z darovi ameriških katoličanov, tako je tudi Slovenska kapela darilo ameriških Slovencev, kot je zapisano v spominski knjigi:

»Ta kapela, posvečena Mariji Pomagaj z Brezij, zaščitnici Slovencev, iz pobožnosti in vernosti Američanov slovenskega porekla kot pomnik dvanajst stoletij slovenskega krščanstva, in v počastitev vseh, ki so ta stoletja ohranjali in vzdrževali častljiva krščanska izročila Slovencev, posebno veliki slovenski škof Anton Martin Slomšek in njegov sodobnik Friderik Baraga, ki je prenesel slovensko dediščino na ameriško zemljo, kjer je postal apostol Indijancev področja Velikih jezer, prvi škof v mestih Sault Ste. Marie in Marquette v Michiganu in bil med soustanovitelji Katoliške cerkve v Združenih državah.«

Ko je washingtonskim Slovincem z naklonjenostjo cerkvenega vodstva uspelo zagotoviti edini še razpoložljiv prostor v Svetišču in je leto dni kasneje Slovenska ženska zveza na svojem zborovanju v Washingtonu sprejela resolucijo, da bo načelno podprla zamisel za gradnjo Slovenske kapele in sodelovala pri nabiranju potrebnih sredstev za

njeno uresničenje, je bila dana osnova za ustanovitev glavnega odbora v Clevelandu jeseni 1967 in krajevnih odborov v Washingtonu, New Yorku in Chicagu.

Začetki gradnje

Se isto leto se je začela široko zasnovana nabiralna akcija, ki jo je podprlo Društvo slovenskih duhovnikov v Ameriki ter številna društva in organizacije. Ker so se slovenski rojaki odzvali v tako velikem številu, je bila 19. januarja 1968, na stoto obletnico Baragove smrti, podpisana pogodba z upravo Svetišča.

Po skrbni izbiri raznih zamisli in osnutkov je glavni arhitekt Svetišča sprejel predlog posebnega tričlanskega odbora, da bi poleg podobe Marije Pomagaj v kapeli bili izraženi še dve osnovni misli: začetek in razvoj krščanstva pri Slovincih in doprinos slovenskega krščanstva ameriškemu.

Podobo Marije Pomagaj — darilo slovenskih škofov — je po originalni Layerjevi na Brezjah naslikal akademski slikar Leon Koporc, za ostalo umetniško opremo pa je bil po odobrenih osnutkih izbran akademski kipar France Gorše, ki je tedaj imel svoj atelje v New Yorku.

Prvo zamisel je Gorše izoblikoval v dveh reliefih: škof Modest krščuje knez Gorazda in škof Slomšek širi krščansko omiko med slovenskim narodom. Drugo pa: škof Baraga misijonari med Indijanci Veli-

kih jezer ter Mati-Domovina-Bog z delavsko družino slovenskih naseljencev. Tako imata mesto v kapeli oba slovenska škofa: Slomšek je deloval v Sloveniji, Baraga v Ameriki, za katera verni Slovenci molijo, da bi dosegla čast oltarja.

Slovesnosti ob posvetitvi

Kapela je bila dokončana julija 1971 in 15. avgusta je bila posvečena. Na tridnevne slovesnosti je prišlo okoli tri tisoč slovenskih rojakov iz Združenih držav in Kanade; posebno pozornost je vzbudila skupina 170 rojakov iz Slovenije, ki je pod vodstvom ljubljanskega kanonika dr. Ivana Merlaka pripotovala s posebnim letalom. Bila je prisrčno sprejeta, saj je za tiste čase pokazala mnogo poguma. Z njo sta prišla mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik in koprski škof dr. Janez Jenko. Pri slovesnem bogoslužju so se jima pridružili še ameriški škofje iz Marquette, Chicaga, Jolietta in Washingtona.

Iz Rima je rektor Slovenika msgr. Maksimilijan Jezernik prebral osebno podpisano posvetilo in blagoslov papeža Pavla VI. Potek obredov je vodil msgr. Alojzij Baznik iz Clevelanda, somaševalo pa je 40 slovenskih duhovnikov. K temu, za ameriške Slovence in za slovensko krščansko kulturo tako pomembnemu dogodku, so poslali čestitke mnogi ugledni predstavniki ameriškega javnega in verskega življenja, med njimi celo tedanji predsednik Združenih držav Richard M. Nixon.

Akademija in banket

Dan pred slovesno posvetitvijo sta bila v enem največjih washingtonskih hotelov slavnostna akademija in banket. Na dveurnem kulturnem sporedu pod naslovom Krščansko izročilo Slovencev so med dru-

SLOVENSKA KAPELA MARIJE POMAGAJ Z BREZIJ V NARODNEM SVETIŠČU BREZMADEŽNEGA SPOČETJA V WASHINGTONU, D.C.

gimi sodelovali: iz Clevelanda pevska zbor Korotan in Dawn-Zarja pod vodstvom ing. Frančka Gorenška, ki je za to priložnost uglasbil besedilo Marjana Jakopiča »Marija Pomagaj, pozdravljena«; delovanje škofa Slomška so predstavili otroci clevelandske slovenske šole, katerim se je pridružil Slomškov naslednik škof Držečnik; odlomek iz Prešernovega Krsta pri Savici so uprizorili slovinci igralci iz Toronta pod vodstvom Vilka Čekute, Cankarjevo Večerno molitev pa sta recitala Izabela in Vladimir Kralj iz Milwaukeeja. Predvajan je bil še film Brezje, ki so ga prinesli seboj gostje iz Slovenije, iz Barago-

vih spisov je pa p. Bertrand Kotnik iz New Yorka prebral odlomek v jeziku Indijancev plemena Chippawa.

Po akademiji je bil v sosednji dvorani banket za okoli 1400 gostov. Med številnimi častnimi gosti je bil senator Frank J. Lausche, ki je svoj nagovor v slovenščini zaključil: »Ta kapela Brezjanske Matere božje bo spominjala ljudi vsepovsod — in to po pravici — na pomembnost slovenskega naroda, na njegove kulturne doprinose vsemu svetu, in na dvanajst stoletij dosledne krščanske zgodovine.«

V istem hotelu je bila še slovenska slikarska razstava, na Katoliški univerzi je Erik Kovačič pripravil razstavo slovenske knjige, v muzeju Ameriške zgodovine pa Boris Čokelj slovensko etnografsko razstavo kot začetek stalne muzejske zbirke. Žal pa oba srebrnega jubileja nista več dočakala.

Obiski

Še preden je bila zgrajena Slovenska kapela so Narodno svetišče obiskali: leta 1967 ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik, leto za njim mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik, leta 1969 pa škof dr. Stanislav Lenič, ki je med sv. mašo izročil podobo Marije Pomagaj za bodočo kapelo.

Za peto obletnico kapele je prišel na obisk koprski škof dr. Jenko, deseto obletnico 1981 pa so washingtonski Slovenci proslavili z obiskom ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Alojzija Šuštarja. Mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej je prvič maševal v Slovenski kapeli leta 1984; drugič pa leta 1991, ko je ob asistenci clevelandskega

(dalje na str. 12)

Ob praznovanju desete obletnice posvetitve Slovenske kapele leta 1981 je bil glavni celebrant ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar, somaševala sta Rev. Jošt Martelanc in Rev. Wadas. Drugi z desne v drugi vrsti je pisec pričujočega članka ob 25. obletnici Stane Šušteršič.

Ob 25. obletnici Slovenske kapele

(nadaljevanje s str. 11)

pomožnega škofa Edvarda Pevca daroval sv. mašo ob 20. obletnici kapele.

Tedanje dvodnevne slovesnosti so bile združene z Baragovim dnevom, na katerem je bil glavni celebrant washingtonski nadškof kardinal James Hickey. Na obeh slovesnostih je pel clevelandski zbor Korotan, ki je pod vodstvom Rudija Kneza nastopil še na koncertu treh zborov: zbora Slovenska pesem iz Chicaga pod vodstvom rev. dr. Vendelina Špendova in washingtonskega slovenskega zbora pod vodstvom Vladimirja Preglja, v gledališki dvorani Katoliške univerze.

V 25 letih je v Slovenski kapeli maševalo zelo mnogo duhovnikov od vsepovsod. Ker Washington slovi za eno najlepših ameriških mest, mnogi obiskovalci ali izletniki uvrstijo na seznam znamenitosti tudi obisk katoliške Bazilike, ki si jo ogleda vsako leto nad pol milijona ljudi.

Od slovenskih obiskovalcev so prihajale ali še prihajajo večje ali manjše skupine romarjev in izletnikov od blizu in daleč, tako iz Clevelanda: pevski zbor Korotan, Baragov dom, Slovenska pristava, fara sv. Lovrenca, folklorna skupina Kres, Ameriško-slovenski folklorni inštitut, Slovenska šola fare Marije Vnebovzete in drugi; od bližnjih zveznih držav romarske skupine iz Steeltona in Bridgeporta s tamkajšnjim oktetom Zvon.

Iz Kanade so Slovensko kapelo obiskali v velikem številu rojaki iz Toronta in Hamiltona, iz slovenskega zamejstva pa skupina iz Gorice, iz Koroške pevski zbori: Gallus, Peca in Danica, dalje oktet Suha in skupina maturantov slovenske gimnazije v Celovcu. Zadnja leta so vse pogostejši obiski tudi iz Slovenije; tako so v

kapeli ali Baziliki peli že zbor Ave, Domžalski komorni zbor in Ribniški oktet.

Za maloštevilne Slovence v Washingtonu pomeni kapela duhovno središče in nekak skupni dom, kjer se vsako prvo nedeljo v mesecu zbirajo k slovenskemu bogoslužju, za katerega je prva leta skrbel dr. Franc Blatnik, ki je vsakokrat pripotoval iz New Jersey. Med študijem na Katoliški univerzi je to nalogo nekaj let opravljal dr. Stanko Ceglar, po njegovem odhodu v Hamilton, pa spet dr. Blatnik, to do svoje smrti leta 1977. Od tedaj naprej se je slovenski družini pridružil Rev. Raymond Wadas, ki se sam večkrat predstavi kot »Amerikanec poljskega rodu in slovenskega srca«.

V hvaležni spomin in priznanje

Marsikateri pionirji Slovenske kapele niso več dočakali njenega srebrnega jubileja, kot Albina Novak iz Chicaga, glavna tajnica Slovenske ženske zveze; njena prizadevanja so privedla do ustanovitve glavnega odbora v Clevelandu, katerega člani so bili: predsednik Joseph Nemanich, večkratni predsednik Ameriško slovenske katoliške jednote (KSKJ); prvi podpredsednik John Sušnik, predsednik Ameriške dobrodelne zveze (AMLA); tajnik Frank Turek, blagajničarka Antonija Turek ter odborniki Mary Jeraj in Rose Zelodec.

Še živeči člani odbora: drugi podpredsednik dr. Matej Roesmann, dr. Uroš Roessmann, Jože Zelle, Anton Oblak in John Pestotnik. Od krajevnih pododborov pa še vedno delavna Corinne Leskovar iz Chicaga.

Od članov odbora za posvetitev se ob petindvajsetem jubileju hvaležno spominjajo pok. dr. Cirila Žebota, ki je

SLOVENSKA ŠOLA FARE MARIJE VNEBOVZETE iz Clevelanda je obiskala Washington in Slovensko kapelo aprila letos, v spremstvu župnika Rev. Janeza Kumšeta (v zadnji vrsti, drugi z leve). Na desni stojita Rudi in Anica Knez. Ob praznovanju 25. obletnice Slovenske kapele bo sodeloval pevski zbor Korotan, ki mu je g. Knez pevovodja. Na levi spodaj je Stane Šušteršič.

sprožil prvo pobudo in ima največ zaslug, da je bila zamisel Slovenske kapele po večletnem zavzetem in vztrajnem prizadevanju tudi uresničena, in pok. Rudija Večerina iz New Yorka, ki je s svojimi talenti pripomogel k izidu obsežne spominske knjige in bogato ilustrirane knjižice za nabilno akcijo, ki je izšla v dveh nakladah ter priložnostne spominske znamke in razglednice.

Ob petindvajseti obletnici se posebej hvaležno spominjamo vseh številnih znanih in neznanih darovalcev in dobrotnikov širom po Ameriki, ki so skupno pripomogli, da ameriško Narodno svetišče bogati Slovenska kapela

BOGU V ZAHVALO
SLOVENSTVU V PONOS
SLOVENSKEMU KRŠČANSTVU
V SPOMENIK
PREDNIKOM V ČAST
SODOBNIKOM V VZPODBUDO
BODOČIM RODOVOM V ZGLED
Stane Šušteršič

Srebrni jubilej kapele bomo letos proslavili z zahvalno sv. mašo v kripti Bazilike v sobo-

V ljubeč spomin

ob četrti obletnici smrti

MARY MUNIZA KLEMENCIC

Rojena 10. februarja 1895
Umrla 26. avgusta 1992

Pozabili Te ne bomo
vse do konca naših dni,
v srcih bomo Te nosili,
dokler nam življenje tli.

Žaluoja
Muniza družina
in nečakinja Carole Traven

to, 7. septembra, ob 3. uri popoldne, ki jo bo daroval beograjski nadškof dr. Franc Perko ob somaševanju clevelandskega pomožnega škofa Edvarda Pevca in večjega števila slovenskih duhovnikov. Pel bo zbor Korotan, ki bo imel po cerkveni slovesnosti še samostojni koncert v okviru kulturnega programa v dvorani cerkve Little Flower na zahodnem delu mesta Washington, D.C.

MALI OGLASI

For Sale

Established Tavern. Same owner 40 years. All licenses. Rte 20 N. Madison. Tavern with two homes on same lot.
428-3555 or 428-7150.

(32-35)

For Sale

Euclid, off Chardon Rd. 2041 E. 221 St. Split-level. Please call 692-3680.

(32-35)

For Rent

Renovated 2 bdrm apt. Hardwood floors, natural woodwork. Porch. E. 61 St. near St. Vitus Church. \$295 per month. Call 281-0620.

(33-36)

Visit Our Slovene American Auto Repair Shop!

NOTTINGHAM AUTO BODY & FRAME

Frame Straightening
Collision Repair
- Painting

19425 St. Clair Avenue
Tel. 481-1337

Michael Bukovec, Owner

Anton M. LAVRISHA

Attorney-at-Law
(Odvetnik)

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

Complete Legal Services

Izpod zvona...

(nadaljevanje s str. 10)

hoteli imeti svojo župnijo, da jih bo povezovala, in zgodilo se je tako. Postavili so cerkev in na tretjo nedeljo v adventu so že imeli sv. mašo v njej. V vsej 90-letni dobi je živahno v župniji, kar je še danes.

Naša župnija ima sestrsko župnijo Gesu na Cleveland Hts., kar je Marija in Jezus. Tudi župljani te župnije so se udeležili sv. maše in piknika, hvala Vam.

Po sv. maši je bilo na razpolago kosilo, nato pa so bile razne zanimivosti. Prvo je bila povorka, katere na čelu sta bila zastavonoša in zastavonošinja. Nato je korakala pihalna godba, ki je vse zelo navdušila, za njimi je bil mlad konj oz. »pony«, kužek Smokey iz župnišča, klovn, ki je metal bonbone navdušenim otrokom, traktor pa je vozil voz z anšamblom Veseli godci.

Vse popoldne je bilo zelo živahno. Pihalna godba je igrala za uvod, na je pel »brivski kvartet«, pa še Veseli godci so izvajali svoje viže. Na travniku so se pomerili kosci, da bi ugotovili, kateri je najspretnjši, športno igrišče je bilo polno, bile so tekme v teku, otroci so imeli svoje tekmovanje, da je bilo polno smeha, in še štiri lesene krave so prispele v paviljon, da so se pomerili, kdo bo spretnejši v molzenju.

Gospodinje so zelo veliko peciva prinesle - hvala Vam za vse dobrote!

Popoldne je hitro minilo. Po glavnem srečanju se je množica začela pomikati proti domu. Hvala g. župniku in vsemu odboru za tako lep program. Hvala vsem obiskovalcem in vsem delavcem, hvala pa tudi Bogu, ki nam je naklonil tako lepo vreme.

Lavrševa

Rojaki! Priporočajte
Ameriško Domovino
svojim slovenskim
prijateljem in znancem!

V SPOMIN TEBI, LJUBA ŽENA

MARA KOZINA

24. jan. 1928 21. avg. 1995

Leto je, od kar si zapustila nas tu, ljuba mama.
Odšla si k Stvarniku po svoje si plačilo,
Kjer ostalo bo v večnosti, neminljivo.

Dajala si nam zgled ljubezni božje,
Učila si nas lepega slovenskega jezika,
ki nas druži in vedno skupaj mika.

Počivaj v miru božjem, ljuba mama,
v spominih dobrih nam vedno boš ostala.

Žaluoja: Tvoj mož Jože, hčerka Marija,
sinovi Janez, Mirko, Jože in France,
ter 16 vnukov in vnukinj.

Z Bogom, Mari, in kmalu na svidenje.

Stockton, Kalifornija 21. avgusta 1996.

Intervju: Slovenci za danes — Zdomstvo - Emigracija

Dr. Karel Bonutti, častni konzul RS države Ohio, ZDA, ekonomist in univerzitetni profesor v pokoj v Clevelandu

(nadaljevanje in konec)

• Kje ste spoznali svojo soprogo? Kaj je po poklicu in s čim se ukvarja? Gotovo imate mnogo družbe, okrog Vas kroži najbrž vse, kar pride v Cleveland; in seveda ste tudi v središču samega clevelandskega slovenskega dogajanja. Torej je Vaša gospa gotovo tudi sijajna gostiteljica in svetska dama. Ali imate tudi služinčad - ali po slovenski navadi obvladuje vse povečini sama?

Imate veliko družino. Lahko naštejete svoje otroke ter njihove poklice in dejavnosti? Imajo že svoje družine? In imate že kakega vnuka? Se dobivate skupaj? Imate skupne »konjičke«? Kako letno hišico za letovišče?

Soproga Hermina izhaja iz slovenske družine Rijavec. Spoznala sva se v slovenski šoli in v slovenskih organizacijah. Leta 1945 se je vpisala na slovensko učiteljsko v Gorici. Ko je končala leta 1947, je poučevala v osnovni šoli v kraju Katinara pri Trstu. Med tednom je stanovala v župnišču, kjer je župnikoval g. Piščanc.

Ko sem se odločil, da odidem v Ameriko, je pristala na to odločitev. Poročila sva se v Trstu. V Ameriko sva odšla maja 1951. Julija 1951 se nama je rodil Aleš, sledili so Henrik, Magda, Peter, Boris in Miriam. Žena je imela polne roke dela 24 ur na dan. Otroci so zanj vse: veselje in skrb.

Najin cilj je bil, nuditi otrokom najbolj primerno vzgojo. Posrečilo se nama jih je vpisati v najboljše katoliške srednje šole. Aleš je končal arhitekturo na Illinois Institute of Technology v Chicagu. Magisterij je končal na Columbia University. Živi v San Franciscu, je samski, sedaj je podpredsednik največjega ameriškega arhitekturnega podjetja H.O.K. Njegova specializacija so bolnišnice. Bil je tudi predsednik 2000-članskega Društva arhitektov iz San Francisca.

Henrik je končal študij za strojnega inženirja tudi na Illinois Institute of Technology v Chicagu in MBA na Oakland University, Rochester, Michigan. Z ženo (znanstvenico v računalništvu) in tremi otroki živi v predmestju Detroita. Oba sta uspešna v svojih poklicih in imata zgledno družino.

Hčerka Magda je končala pravo na Cleveland State University, je odvetnica, specializirana v davčnih zadevah. Poročena je tudi z odvetnikom (za patente), imata štiri otroke, katerih vzgoji se je trenut-

no posvetila. Živijo v Clevelandu.

Peter je končal študij na University of Chicago in nato University of Cincinnati, kjer je končal medicino, je ortopedski kirurg. Ima svojo lastno zdravstveno kliniko z raziskovalnim in proizvodnim odsekom (čez 30 patentov) za ortopedske pripomočke.

Boris je študiral ekonomijo na University of Chicago. Skupaj z bratom Petrom vodi omenjeno podjetje za ortopedske pripomočke. Peter in Boris živita v državi Illinois.

Miriam je končala matematiko na University of Chicago. Dela kot svetovalec za zavarovalnice pri bančni ustanovi. Z možem, ki je neurolog, živita v Bostonu.

Zaradi daljav smo v stikih le telefonično. Za večje praznike - Božič, Novo leto, Zahvalni dan, pridejo vsi domov in je hiša spet polna življenja. Skupaj hodimo na počitnice, zlasti v Colorado. Veseli nas, da kljub temu, da so si ustvarili svoje domove, čutijo še vedno močno medsebojno vez. Zavedajo se svojega slovenskega porekla, četudi nimajo prilike govoriti slovensko.

• **Vaš prosti čas, kolikor ga imate, kako preživljate z gospo? Imate tudi ožji krog prijateljev? Tudi slovenskih? In ameriških, po strokovni plati?**

Pred leti sem ves svoj prosti čas porabil za družinski projekt z gradnjo petih enodružinskih hiš. Ko smo eno zgradili in uredili, smo jo prodali in začeli z drugo. Aleš je pripravil načrt, jaz pa vodil gradnjo. Danes vedno najdem delo okrog svoje hiše. Imamo zemljišče z gozdom, dolino in potokom. Soproga se ukvarja tudi s prodajo nepremičnin. Vedno obiskujeva otroke, Hermina zlasti Aleša v San Franciscu, ki je neporočen in zelo zaposlen.

Na žalost življenje v Ameriki ne nudi tiste sproščenosti in prijateljstva ter družabnega življenja kot v domovini (a tudi tam se že spreminja). Vsaka družina živi precej zase. Nekateri sploh ne poznajo družinskega življenja, saj niso skupaj niti pri jedi. Hiša ni več dom, ampak le prostor, kjer se počiva. Delo okrog hiše opravljajo podjetja za plačilo (košnja trave, čiščenje snega).

MALI OGLASI

FOR RENT

Modern 3 room apt., next to Slovene Home for the Aged, off Neff Rd. Call 531-5754 or 951-3087. (x)

Športno življenje pa je razgibano. Igre v poletni sezoni - npr. baseball - so popolnoma razprodane (stadion ima 45.000 sedežev), iger je v sezoni 50. Ravno tako ameriški nogomet (football) in druge športne prireditve.

Tudi kulturne prireditve privabijo veliko število ljudi. Koncerti Cleveland Orchestra, ki je najboljši v Ameriki, so razprodani skoraj skozi celo sezono. Zelo dobro so obiskane tudi prireditve Clevelandске opere, Clev. baleta in Clev. gledališča. Imamo dve profesionalni igralski skupini, Svetovni center za Rock & Roll in lepo število muzejev. Istočasno imajo etnične skupine (kot tudi Slovenci) svoje kulturne programe.

• **Katera področja obsegajo Vaša predavanja in Vaši strokovni članki in spisi? Predavate in strokovno svetujete tudi v ZDA in drugod?**

Strokovno sem se osredotočil na ekonomijo potrošništva. Nekaj let sem bil svetovalec vlade Ohio za šolske programe o potrošništvu, kjer sem usposabljal učitelje in potem nadzoroval aplikacijo programa na šolskih sistemih.

Ravno tako sem se posvetil študiju etničnih vprašanj. Kot sem že omenil, sem na CSU izdal 20 večjih monografij o najvažnejših etničnih skupinah, ki so se naselile v Clevelandu in okolici: npr. Poljska naselbina v Clevelandu od naselitve do današnjih dni, enako Italijanska, Slovaška, Madžarska, Romunska, Portoričani... V Clevelandu imamo skupaj okrog 70 narodnostnih skupin.

Več let sem bil v izvršilnem odboru in tudi predsednik agencije International Services Center, ki skrbi za novo prispele naseljence. Organiziral sem azijske skupine v federacijo za skupno nastopanje njihovih interesov. Izdal sem »direktorij« vseh teh narodnih skupin. Seznam vključuje nad 2000 organizacij.

• **Pogosto potujete v Slovenijo? In kam najraje? Kam in zakaj Vas kot strokovnjaka največ vabijo? Kakšne so Vaše konzulske zadolžitve? Imate mnogo »prometa«?**

Za časa Voinovicheve mestne uprave sem imel med drugim tudi nalogo sprejemati uradne predstavnike, ki so prihajali na povabilo ameriške vlade. Tako sem spoznal vse važnejše predstavnike bivše Jugoslavije, kakor tudi cerkvene predstavnike (od nadškofa Šuštarja do škofa Jenka).

V 80. letih se je komunistični sistem v Sloveniji začel spreminjati v demokratično smer. Zdelo se mi je umestno podpirati ta proces. Na akademski ravni mi je uspelo vzpostaviti redne stike med Ljubljansko univerzo in CSU. Prve kontakte smo vzpostavili, ko je bil rektor dr. Fabinc. Od takrat do danes smo imeli v gosteh vse naslednje rektorje Lj. in Mb. univerze pa tudi CSU in Case Western Reserve University. Pri tem sem imel podporo jugoslovanskih konzulov v Clevelandu, ki so bili vsi po vrsti Slovenci. Ni se mi zdelo tvegano imeti stike z njimi, saj niso nikdar skušali spremeniti mojega prepričanja, za katerega so vedeli.

V sklopu teh kontaktov se mi je posrečilo s pomočjo konzula Iva Vajglja vplivati na dr. Rada Bohinca, da se je organiziral program za mlade slovenske poslovneže - trimesečno intenzivno izpopolnjevanje v amer. managementu in marketingu na Clevelandski državni univerzi.

Že leta 1985 smo na CSU, School of Business, organizirali prvi program za 30 slov. poslovnežev, ki je bil takrat najboljše te vrste v takratni Jug. Naslednje leto smo vključili hrvaške in nato še mlade poslovneže drugih republik. Najmanj 100 slov. poslovnežev je obiskovalo ta program.

Istočasno smo vzpostavili izmenjavo profesorjev med Lj. univerzo in CSU, zlasti na področju ekonomije. Večkrat sem predaval na Lj. univerzi in nekajkrat na Mariborski.

Na podiplomskem študiju smo imeli okrog 10 študentov z Lj. univerze.

Leta 1989 smo na CSU organizirali nov tečaj o Sloveniji, kjer so začeli poučevati slovenski profesorji; kot prvi dr. Dimitrij Rupel, nato pa zgodovinar dr. Peter Vodopivec. Na žalost je bil program začasno ukinjen zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in političnih sprememb v Sloveniji. Sedaj poskušamo te programe oživiti.

Obiski v Sloveniji so povezani s konzularnim delom in predavanji na Lj. in Mb. univerzi, kakor tudi s pospeševanjem možnih ameriških investicij (do sedaj se ne moremo pohvaliti z nobeno večjo investicijo). Trikrat sem v Slovenijo spremljal največjega am. poslovneža slov. porekla g. Roberta Tomsica, ki izvira iz Ilirske Bistrice in je lastnik 40 podjetij v Ameriki, Evropi, Aziji, Avstraliji in Južni Ameriki. Se vedno upa na močnejše gospodarske vezi med Ameriko in Slovenijo. Če mi čas dopušča, si privoščim občudovanje lepote slovenske zemlje.

Pred 5. leti sem sprejel mesto slov. častnega konzula za Ohio. Mišljeno je bilo, da bo Slovenija v enem letu odprla generalni konzulat, saj v tem delu Amerike živi polovica ameriških Slovencev. Vsa ta leta sem delal brez plačila. Stroške konzulata, kakor tudi tajniško pomoč, pa krije slovenska vlada.

Večina konzularnega dela je povezana s slovenskim državljanstvom povojnih naseljenec. Ker je večina zapustila Slovenijo pred l. 1948, niso vpisani v matičnih knjigah. Poleg prošenj za ugotovitev (dalje na str. 14)

Vladimir M. Rus
Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)

Zelev Funeral Home

MEMORIAL CHAPEL

LOCATED AT

452 E. 152 Street

Phone 481-3118

Family owned and operated since 1908

Naša fax številka je:
216/361-4088

in je stalno vključena

Intervju z dr. Karlom Bonuttijem

(nadaljevanje s str. 13)

državljanstva rešujemo tudi vloge za pridobitev lastninskih certifikatov, vloge za vpis mrtvih in novorojenih, vrnitev podržavljenega premoženja, urejanje dediščine, gospodarske proizvodnje, investicije, trgovska predstavništva itd.

Istočasno sodelujem ali sem vabljen na prireditve, ki jih je veliko, tudi 2 do 3 na teden.

Javijo se tudi skupine slovenskih študentov, ki so na strokovnem potovanju, da zanje uredim sestanke, kontakte itd. Redno tudi prihajajo slovenski predstavniki: državni, akademski in cerkveni. Vsak ima določene želje in jim ustrezemo, kolikor je mogoče.

• **Kje se zbirajo clevelandski Slovenci? Koliko jih približno je? kateremu sloju pretežno pripadajo mlajši in kateremu starejši? So se nekateri visoko uveljavili? Kje se zbirajo? Je več društev? Je kak cerkveni center? Kdo ga vodi? Imate kaj prireditve, tudi zahtevnejših? Imate kak večji dom, kjer bi se zbirali?**

Clevelandski Slovenci so med najboljše organizirani od vseh etničnih skupin. V Clevelandu jih živi od 80.000 do 100.000, to je približno tretjina vseh ameriških Slovencev. Imajo štiri župnije: Sv. Vida, Marije Vnebozete, Sv. Lovrenca in Sv. Kristine, dve slovenski sobotni šoli, devet narodnih domov (največji ima prostor za 1200 ljudi), v njih potekajo prireditve, poroke, banketi, sestanki bratskih zvez, pevske vaje in nastopi za radijske oddaje. Tam imajo sedež družabni klubi kot so: Štajerski klub, Primorski klub, Belokranjski klub, Polka ansambel.

V Clevelandu deluje okrog 200 slovensko-ameriških organizacij. Med edinstvenimi so bratske zveze kot: SNPJ (Slovenska narodna podpora jednota s 40.000 člani), KSKJ (Kranjsko slovenska katoliška jednota), AMLA. (To so zavarovalnice, ki so nastale, ko ameriška vlada še ni nudila socialnega skrbstva). Med najbolj aktivnimi so pevski zbor: Glasbena matica, Jadran, Korotan, Fantje na vasi, Zarja. Pred leti je Glasbena matica celo predvajala opero v slovenščini.

Vse to so ustanovili in zgradili ameriški Slovenci. Že sko-

raj 100 let sami vzdržujejo vse brez kakršnekoli državne pomoči (tudi takrat, ko so zaslužili 25 centov na uro). Če pomislimo, da so to bili revni izseljenci brez akademske izobrazbe, mogoče z nekaj let osnovne šole, človeka kar prevzame njihov globoki čut do narodnega izročila. Danes ne govore več slovenskega jezika, pesmi pa bodo peli v slovenščini.

Na splošno so Slovenci znani kot zelo marljivi, verni in zelo varčni. Med tednom ni veliko časa za družinsko življenje, zato pa se konec tedna toliko raje zberejo skupaj kot družina ali pa se udeležujejo v raznih programih slovenske skupnosti. Na vikendih imamo več programov istočasno in vsi so dobro zasedeni. Pozimi so srečanja po narodnih domovih in cerkvenih dvoranah, poleti pa na pristavah, kjer iste organizacije pripravijo piknike.

• **Kakšna je okolica mesta: ravna, gričevnata, lepa? In mesto samo, poleg industrijskih predelov (kaj pretežno proizvaja Cleveland?) so morda tudi kakšne elegantne četrti in zeleni predeli z vilami? Ali pa je vse v glavnem pusto delavsko-industrijsko-trgovsko mesto. (Koliko prebivalcev šteje?)**

Cleveland letos praznuje 200-letnico ustanovitve. Še leta 1830 je bila to majhna vas. Postal je pomemben, ko so obnovili 250 milj dolg kanal - prekop, ki je združil Erijsko jezero - torej Cleveland in ostala velika jezera z New Yorkom, in s tem odprli vrata naseljevanju v notranjost dežele.

Do leta 1880 so bili clevelandski naseljenci pretežno Anglosaksoni - Nemci. Ustvarili so industrijsko bazo Clevelanda. Zgradili so jeklarne, ker so v severnih predelih Velikih jezer odkrili ogromna ležišča železove rude. Razvila se je tudi strojna in avtomobilska industrija. Vse to je privabilo nove naseljence, ki so od 1880 do 1920 prihajali pretežno iz vzhodne Evrope - zlasti Slovani in seveda Slovenci.

Za časa druge svetovne vojne je Cleveland dosegel višek svoje industrijske moči, saj je bil peto največje središče v Ameriki. Nato je počasi hiral zaradi mednarodne konkurence.

V tistih desetletjih so se zelo

razvijala predmestja, ki so med najlepšimi v Ameriki: zgrajena na gričevnato valoviti okolici, tako npr. je bilo naselje Shaker Heights najbogatejše predmestje v Ameriki. Slovenci so se prvotno naselili v industrijskih predelih mesta, kjer so si zgradili svoje naselbine. Po letu 1950 so se izseljevali v predmestja z večjimi domovi in zemljišči.

• **Kaj izhaja poleg Ameriške domovine? Je v njej še dosti slovenskega? Ali je še prepad med predvojno in povojno emigracijo, med levimi in med političnimi begunci po vojni? Ali pa so se strasti in zamere in razprtije pomirile? Kako gleda na današnjo Slovenijo srednja in mlajša generacija, ki ni so- doživljala teh travm?**

Danes je Ameriška domovina še vedno najvažnejši ameriško-slovenski časopis. Bil je izključno slovenski dnevnik, sedaj pa je tednik z angleškim in slovenskim delom. Vendar izhajajo tudi drugi časopisi; omembe vredni so časopisi bratskih zvez (SNPJ, KSKJ, AMLA). Vsi imajo pretežno angleški, vendar tudi slovenski del.

Večina (skoraj 90%) ameriških Slovencev (okrog 300.000) je potomcev predvojnih naseljencev. Ker je to že drugi, tretji in celo četrti rod, govorijo doma le angleško. Po drugi svetovni vojni je prišlo okrog 2.000 beguncev, ki so s svojo naselitvijo poživili stare slovenske naselbine.

Na žalost se v razmerju med »starimi« in »novimi« še vedno kaže nezaupanje, ker je večina »staronaseljencev« sprejela dejstvo, da je Slovenija del Titove Jugoslavije, katero je priznala tudi ameriška vlada. Vendar s tem niso imeli namena podpirati komunizma, s katerim se niso strinjali ideološko, želeli so le ohraniti vezi s Slovenijo - domovino njihovih prednikov. Res je, da je bilo lepo število predvojnih naseljencev socialistično usmerjenih, vendar so njihovi potomci danes versko usmerjeni in pošiljajo svoje otroke v katoliške otroke.

Že leta 1970 sem organiziral fondacijo: Slovensko ameriški kulturni svet (Slovenian American Heritage Foundation), z namenom, da bi se združili »stari« in »novi« naseljenci. Odbor so tvorili vidnejši predstavniki slovenskega življenja v Clevelandu - od pokojnega zveznega senatorja Franka Lauscheta, pa do pomožnega škofa A. Edwarda Pevca in povojnih predstavnikov. Vendar je po dobrem letu delovanja večja skupina »novih« odstopila, ko se je neki član odbora negativno izrazil o domobranjih.

Za časa osamosvojitve Slovenije smo ustanovili vseslovenski odbor, ki je vključeval ene in druge. Na žalost so po šestih mesecih delovanja nekateri »novi« odstopili in ustanovili svoj Svet.

Zadnje čase se ti odnosi izboljšujejo, saj za specifične programe sodelujejo eni in

(dalje na str. 16)

Od pridruženega do polnopravnega članstva v Evropski zvezi

Strategija ekonomskih odnosov s tujino

Strategija od pridruženega do polnopravnega članstva v Evropski zvezi je slovenska vlada po dobrem letu priprav poslala v obravnavo in sprejem parlamentu. Največ pozornosti je v tem dokumentu, ki obsega tisoč strani in ga je pripravilo več deset domačih in tujih avtorjev, namenjeno približevanju Slovenije EZ na področju gospodarstva.

Državna sekretarka v ministertvu za ekonomske odnose in razvoj Vojka Ravbar pojasnjuje, da se mora Slovenija s svojim razvojnim vzorcem, ekonomskim in pravnim sistemom prilagajati razvitim evropskim državam. Slovensko vključevanje v evropske integracijske procese je pogojeno s slovenskim razvojnim, civilizacijskim in kulturnim vzorcem kot s slovensko zgodovino in tradicijo.

Kot ključne cilje ekonomskih odnosov Slovenije s tujino strategija opredeljuje: hitrejšo gospodarsko rast z razvojnim dohitevanjem razvitih evropskih držav, vsestransko internalizacijo slovenskega gospodarstva, rastoči pomen mednarodne menjave blaga in storitev, ob ohranjanju ravnotežja kot dejavnika gospodarske stabilnosti, ter polnopravno članstvo v EZ.

»Slovenija je evropska država, zato so in bodo njene najpomembnejše trgovinske partnerice evropske države, v prvi vrsti države EZ. Vključevanje Slovenije v evropske gospodarske integracije predstavlja nujnost, saj to zanjo pomeni razširitev trga ter vključevanje v evropske tokove kapitala in prenosa tehnologije.

Z drugimi besedami, cilj slovenske strategije in politike ekonomskih odnosov s tujino je okrepitev položaja slovenskega gospodarstva v EZ ter razširitev na nove trge v EZ, povrnitev dela jugoslovanskih trgov, bistveno povečanje prisotnosti na trgih ZDA, v nekaterih državah nekdanje Sovjetske zveze ter si s posameznimi proizvodi odpreti ostale trge neevropskih držav najdinamičnejših novoindustrializiranih držav v razvoju in plačilo visoko sposobnih izvoznih nafte«, je poudarila Ravbarjeva.

Intenzivni gospodarski odnosi med Slovenijo in EZ so se odvijali že v okviru nekdanje Jugoslavije, po osamosvojitvi pa se je to sodelovanje okrepilo na vseh področjih, tako da se danes skoraj 70 odstotkov celotne blagovne menjave odvija z EZ, preko 70 odstotkov tujih naložb izhaja iz EZ, pa tudi pretežni del mednarodnega prenosa tehnologije, znanstveno-tehničnega sodelovanja, razvoja transportne in informacijske infrastrukture je povezan s tem območjem. Za približevanje EZ je pomembno tudi dejstvo, da le-to sovpada z institucionalnimi reformami, povezanimi s prehodom v tržno gospodarstvo ter pridruženim članstvom do leta 2001.

Z uveljavitvijo asociacijskega sporazuma se do leta 2001 lahko pričakuje pospešena gospodarska rast, med pomembne prednosti pa štejejo tudi odpravljanje vsebinskega in formalnega zaostanka v približevanju Slovenije EZ. S podpisanim AS se je zmanjšala tudi možnost mednarodnih pritiskov na Slovenijo v zvezi z morebitnim obnavljanjem »jugoslovanskega« gospodarskega prostora.

Nevarnosti, ki jih prinaša usklajevanje nepremičninske zakonodaje z evropsko, se nanašajo tudi na možnosti prodaje zemljišč tujim fizičnim osebam, zato se morajo v Sloveniji ustrezno pripraviti, tudi z uveljavljanjem instrumentov, ki jih priznajo članice EZ. Avtorji strategije opozarjajo tudi, da kasneje polnopravno članstvo prinaša tudi izgubo monetarne in dela politične ter nacionalne suverenosti.

Približevanje EZ ima za Slovenijo različne učinke po posameznih gospodarskih dejavnostih, sektorjih od podjetjih. Zlasti zahtevno bo prilagajanje na področju energetike, kmetijstva in storitvenih dejavnosti.

Pred vstopom v EZ mora Slovenija dokončati proces makroekonomske stabilizacije, oblikovati konkurenčen podjetniški in finančni sektor, izvesti vrsto reform v državnem sektorju (davčna reforma, sistem socialne varnosti, vključno z reformo pokojninskega zavarovanja), dokončati pravno in institucionalno reformo.

Učinke polnopravnega članstva so v strategiji razdelili v kratkoročne in dolgoročne. Ocene kažejo, da bodo na kratki rok stroški, povezani s procesom prilagajanja skupnemu trgu in učenjem »pravil igre« EZ odtehtali pozitivne učinke povečanja družbenega blagostanja. Avtorji dokumenta napovedujejo, da bo na kratki rok nastopil »produktivnostni šok«, ki bo vplival na zaposlenost, in dolgoročni učinki se nanašajo predvsem na povečanje gospodarske rasti, izboljšanje ekonomije obsega, lokacijsko privlačnost za naložbe, okrepitev konkurenčnosti, zmanjšanje proračunskih obremenitev in nižje transakcijske stroške.

Ih ne nazadnje je pomembno, da mora biti javnost seznanjena pravočasno z vsemi aktivnostmi, ki potekajo na vseh ravneh. Potrebno jo je obveščati o posebnostih evropskega povezovanja ter o političnih in negativnih posledicah za Slovenijo v obdobju njene vključevanja in po sami vključitvi. Na ta način bodo tudi zagotovljeni pogoji za odločanje državljanov Slovenije o vključevanju v Evropsko zvezo.

Ponatisnjeno iz
Svobodne Slovenije
Buenos Aires, Ar., 8.8.1996

INTERNATIONAL PROGRAM

1560 on Your A.M. Dial on WATJ

Your Host Mario Kavcic

American and International Selections

Saturdays at Noon . . .

1560 WATJ • Box 776 • Chardon, Ohio 44024

(216) 286-1560 • 1-800-946-1560

Fax (216) 286-2727

Presenetljivo arheološko odkritje treh lepo ohranjenih cerkva iz 5. in 6. stoletja na Tonovcovem gradu pri Kobaridu

1.500 let stara naselbina skriva še veliko skrivnosti

Našo bolj ali manj oddaljeno preteklost prekriva še veliko tanc, ki pa se ob približevanju tretjega tisočletja po zaslugi zgodovinarjev, arheologov in drugih strokovnjakov s tega področja počasi, vendar vztrajno le odstirajo. Pogled v svino zgodovine postaja čedalje bistrejši in vsak dodaten kamenček v njenem mozaiku, ki ponuja odgovor na doslej še nepojasnjena vprašanja, je seveda dobrodošel. Z raziskavami so zelo dejavni tudi arheologi in vsako njihovo najdišče predstavlja pravzaprav posebno zgodbo, vendar so nekatera med njimi vsebinsko bogatejša in zgovornejša od drugih nahajališč. Arheologi iz Arheološkega inštituta pri Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU in vodja izkopavanja dr. Slavko Ciglencečki so še posebej ponosni nad vsebino arheoloških odkritij iz poznoantičnega oziroma zgodnjekrščanskega obdobja (izvirajo iz 5. in 6. stoletja po Kristusu na Tonovcovem gradu pri Kobaridu.

Izjemno bogata odkritja

Kobarid, kraj, ki leži na pomembnem stičišču nekdanjih trgovskih poti, je že dolgo znan po arheološki raziskovalni dejavnosti. O tem govorijo že konec prejšnjega stoletja odkriti prazgodovinski žarni grobovi, kar priča, da je bilo to območje poseljeno že v davni. Izziv torej, ki so se ga arheologi oprijeli z obema rokama.

Pred leti začete arheološke raziskave na bližnjem Gradiču (tam potekajo tudi letos), kjer so našli tudi kipce hišnih bogov Larov, kar priča o naselbini iz časa Rimljanov, so šle še dlje. Najnovejše odkritje arheologov je bilo namreč najdišče na Tonovcovem gradu (kot prvi ga je v svoji knjigi Zgodovina Tolminskega omenjal že Simon Rutar), kjer so pred štiri leti na pobudo in pod vodstvom arheologa Slavka Ciglencečkega opravili sondacije, že naslednje leto pa so sledila prva izkopavanja.

Prva odkritja so potrdila njegovo tezo, da gre na tem, danes poraščenem, v času prebivanja narodov pa nedvomno strateškem skalnem hribu nedaleč od Kobarida (ob cesti

proti Bovcu), za eno večjih, lepo ohranjenih in pred 1.500 leti zgrajenih zgodnjekrščanskih utrjenih naselij pri nas.

Ta pričakovanja so bila ob letošnji trimesečni arheološki dejavnosti (sodelujejo tudi študentje arheologije in delavci javnih del) povsem izpolnjena, saj so se izkopavanja presenetljivo bogato obrestovala. Gre namreč za odkritje treh vzporednih, funkcionalno povezanih in izjemno lepo ohranjenih zgodnjekrščanskih cerkva s širšo liturgično namembnostjo.

Slavko Ciglencečki je pojasnil, da so na podlagi posameznih detajlov, ki so jih našli med izkopavanjem, ugotovili, da gre za tako imenovani tip dvojne cerkve, ki so sicer zelo redke. Znani sta še podobni odkritji v Kučarju v Beli krajini in Ajdovskem gradu na Vranjem pri Sevnici, v nasprotju z omenjenimi pa je bila pri kobarški hkrati zgrajena še ena.

Še posebej velja omeniti odlično ohranjeno severno cerkev, ki v širšem alpskem prostoru nima primerjave. Premore vse elemente, ki jih v cerkvi lahko pričakujemo, kar

omogoča njeno popolno rekonstrukcijo. V njej je dobro ohranjen vzvišen škofovski sedež in malo nižje sedeži za duhovnike ter zidane stopnice, ki jih povezujejo s prezbiterijem in ladjo (vsega skupaj se še vedno drži dobro ohranjen omet). To cerkev, v kateri so še vidni ostanki apnenčastega tlaka, temelji prižnice in masivnega oltarja, naj bi uporabljali za posebne priložnosti (birma...).

Po mnenju Ciglencečkega je bila osrednja cerkev (ima podobno ureditev kot prva), kjer so odkrili pod tlakom pred prezbiterijem v skalo vdolbeno krstilnico, namenjena rednemu maševanju in občasnemu krščenju.

Glede na najdene grobove ob zidovju za oltarjem tretje, torej južne cerkve, menijo, da je bila ta namenjena romarjem. V enem od grobov so našli okostje, ki naj bi bilo pripadalo neki višji cerkveni osebi, škofu, duhovniku, morda celo mučeniku.

Celotna naselbina na Tonovcovem gradu naj bi bila po vnaprej pripravljenem načrtu zgrajena hkrati. Na vzvišeni legi terase, ob samem skalnem robu stojijo omenjene cerkve, katerih gradnja je bila prilagojena skalnemu terenu, na varnejših legah nekoliko nižje pa stanovanjske hiše. Bilo jih je približno dvajset (ena od njih čaka na rekonstrukcijo), s tem da so imele nekatero, ki so stale tik ob obzidju, tudi obrambno funkcijo - obrambni stolp.

Arheologi predvidevajo, da je tu živelo od 100 do 200 poromanjenih staroselcev v sožitju z Vzhodnimi Goti in Langobardi, ki so se po vsej verjetnosti morali zaradi ogroženosti v nižinah umakniti na višje ležeča območja. Okoli leta 500-600 je bilo torej na Tonovcovem gradu kar živahno, naselje pa je menda predstavljalo središče velikega dela današnje Primorske. Obstajata tudi dve možni razlagi, da je bil tu sedež škofije ali da je škof občasno prihajal iz Čedad.

Še 20 let dela za arheologe

Kaže, da bo na arheološkem najdišču Tonovcovega gradu

Eno od dragocenih odkritij je tudi krstilnica, vdolbena v živo skalo pod tlakom osrednje cerkve.

živahno vsaj še prihodnjih 20 let, če bo denar seveda. Toliko časa bo namreč potrebno, da strokovnjaki s tega področja v celoti uresničijo ta izjemen arheološki projekt. Ob strani jim stoji tudi država, saj raziskovanja denarno podpirata ministrstvo za kulturo in znanost, svoj prispevek k temu pa namenjata še kobarška občina in tamkajšnji muzej.

Sicer pa nameravajo arheologi letos raziskati še večjo grobnico, ki leži v nekakšni veliki veži pred osrednjo in severno cerkvijo, nekoliko nižje pa vodni zbiralnik, skušali pa bodo poiskati tudi pokopališče.

Skrbno bodo zavarovali vse že odkrite najdbe. Ker so doslej izkopali že dokaj obsežen kompleks, bodo strokovnjaki Restavratorskega centra Slovenije prihodnje leto skušali konservirati vse odkrito zidovje. Razgibana bo seveda tudi arheološka dejavnost, saj čaka med drugim na raziskavo še četrta, nekoliko nižje ležeča cerkev s podobno lego in naravnostjo kot druge. Slavko Ciglencečki meni, da je pripadala arijancem in upa, da bodo v njej odkrili kakšen predmet, morda pomenljiv napis, saj bi lahko s tem še natančneje opredelili namembnost vseh štirih cerkva.

Seveda ima Kobarški muzej v zvezi s Tonovcovim gradom, ki že zbuja veliko pozornost domače in tuje strokovne javnosti, kar velike načrte. Njihova želja je namreč, da bi prišlo do rekonstrukcije ene od stanovanjskih hiš, cerkve, morda enega od obrambnih stolpov in obzidja, kar bi predstavili javnosti kot muzej na prostem. To 1.500 let staro naselje naj bi povezali s krožno turistično pešpotjo, ki bi vodila od muzeja v Kobaridu k cerkvi sv. Antona na Tonovcov grad, prek brvi čez Sočo k slapu Kozjak in nazaj v Kobarid.

Vladi Volarič
Slovenec, 12.8.1996

MALI OGLASI

For Rent
Euclid. Downstairs 2 family home on Babbitt. 2 bdrms. Back porch. Big lot. Garage. Call 531-2183.

KOLENDAR

AVGUST

24. — Pevski zbor Korotan priredi vrtno veselico, z večerjo in plesom, na Slovenski pristavi. Za ples igra ansambel Staneta Mejača.

SEPTEMBER

8. — Oltarno društvo Sv. Vida ima svoje letno kosilo v avditoriju. Serviranje od 11.30 do 1. pop.

14. — Fantje na vasi imajo koncert v SND na St. Clair Ave. Pričetek ob 7h zv.

15. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

22. — Društvo DSPB sponzorira romanje k Materi božji v Frank, Ohio. Sv. maša ob 12h, druge pobožnosti ob 2h pop.

27.-29. — Praznovanje 80. obletnice ustanovitve župnije sv. Cirila v New Yorku.

29. — Društvo Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgatev, v Triglavskem parku.

OKTOBER

6. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti ima kosilo v šolski dvorani. Serviranje od 11. do 1. pop.

13. — Klub upokojencev Slovenske pristave pripravi kolone na SP.

20. — Občni zbor Slovenske pristave.

20. — Klub upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. ima svoje kosilo s plesom v SND na E. 80 St.

26. — Štajerski in Prekmurski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

NOVEMBER

2. — Zbor Glasbena Matica ima letni koncert v SND na St. Clair Ave.

3. — Ameriška Dobrodela Zveza obhaja 86. obletnico ustanovitve z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave.

9. — Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clair Ave.

9. — Pevski zbor Jadran ima jesenski koncert s plesom v SDD na Waterloo Rd. Večerja od 5.30 do 6.30, koncert ob 7h. Sledi ples.

Dragoceni najdeni predmeti

Med izkopavanji na Tonovcovem gradu so arheologi doslej našli kar nekaj dragocenih predmetov, med drugim so lani na enem mestu odkrili štiri srebrne novce. Gre za novce iz začetka 6. oziroma konca 5. stoletja, ki pripadajo vladarju Teodoriku. Na prednji strani je portret bizantinskega cesarja Anastazija, monogram na zadnji strani pa je Teodorikov. Letos pa so našli tudi zanimiv srebrenik cesarja Justinijana v amfori za oltarjem ene od cerkva. Med najdbami so še posebej zanimivi ostanki štirih steklenih svetilk. Po ena je bila najdena nad oltarjema, dve pa na kamniti polički za duhovniškimi sedežem. Velja omeniti še najdeno srebrno in pozlačeno fibulo s poldragim kamnom v sredini.

Lepo ohranjena severna cerkev z vzvišenim škofovskim sedežem, ki naj bi jo v prihodnje rekonstruirali.

Misijonska srečanja in pomenki

1145. Nadškof Zacchaeus Okoth iz Kisumu

v Keniji sporoča v pismu 4. julija, da bo 1. avgusta, na praznik sv. Alfonza, v mašnika posvečen letos samo Alphonse Ouma, ki ga MZA ni podpirala.

Potem omenja, da je bilo nekaj bogoslovcev spet z semenišča odpuščenih, ker niso bili duhovno ali zdravstveno dovolj pripravljene za duhovniški poklic. Potem nadaljuje:

»Prosim, obvestite dobrotnike, da je najboljša, če vsaka misijonska pomoč za bogoslovce gre skozi roke škofij, ker te praktično krijejo celotne stroške njihovih potreb pri bogoslovnem študiju. (MZA to stalno prakticira, op. C.W.)

Direktno dopisovanje s kandidatom bo pogostoma vodilo v neprijetno izkušnjo, saj so nekateri dobivali pomoč od dobrotnikov še leta po izstopu iz bogoslovja ali celo kdo med njimi, ko je duhovniški poklic zavrgel.

Dobrotniki, ki želijo imeti stik z novomašnikom po ordinaciji, lahko tega vzpostavijo. Vendar naj bi to bilo s poprejšnjim dovoljenjem nadškofije.

V zameno za Henryja Dete, ki ga je podpirala ga. Frances Hočevar, Vam priporočam Gabriela Aloka iz 3. letnika teologije. Za Thomasa Ododo, ki je izstopil in ga je vzdrževala MZA Milwaukee, Vam v nadomestilo priporočam Petra Omondi, prav tako iz 3. letnika. Za Paula Oluoch, podpiranega od ge. Margaret Barrett iz Toronta, pa Denisa Oluoch. Vsi trije se bližajo mašniškemu posvečenju.

Ker smo ge. M. Barrett dali v zameno iz Gane kandidata, ki je sedaj že posvečen v mašnika, bi potrebovali za njenega bivšega kandidata novega dobrotnika iz vrst naših MZA sodelavcev. Lepo prosim, da se nam oglasi, če se želi zanj odločiti. Molimo veliko za dobre poklice, ki v naših časih veliko pomenijo ravno zaradi tega,

ker niso lahki, a zato še bolj dragoceni.

Salezijanski škof Robert

Kerketta iz škofije Tezpur, Assam, Indija, je praznoval srebrni jubilej ob 25-letnici škofovanja. Za en teden si je za to priliko vzel počitnice in prišel v ZD. Prišel je na svojo veliko željo, da bi se spoznala tudi osebno, na obisk v Princeton. Pri nas je v kapeli Čudodelne svetinje maševal in ljudem javno izrekel zahvalo, da je dobival pomoč kot mlad bogoslovec v Turinu, Italija, od nas v ZD. Pred poletom nazaj je napisal v Newarku, NJ, kratko, pristržno zahvalo:

»Ponovno bi se Vam rad zahvalil za pomoč Vaših sodelavcev, ko sem študiral v bogoslovju. Nikdar Vas nisem in ne bom mogel v molitvi pozabiti.

Kako dober je Bog, da sva se mogla enkrat v življenju še srečati. Ob Vaši 55. obletnici mašništva z Vami Boga hvalim, da ste garali tako močno, ne samo za Cerkev v ZD in Kanadi, ampak po vsem misijonskem svetu. Posebej pri podpiranju tako mnogih duhovniških poklicev pri bogoslovski formaciji in študiju v najrazličnejših misijonskih deželah. Zagotavljam Vam svojo

trajno molitev.

Robert Kerketta, S.D.B.,
Škof iz Tezpur.«

G. Roberta Kerketta je v podpiranje priporočil misijonar Pavel Bernik, slovenski salezijanec in tiste čase profesor teologije v indijskem semenišču, odkoer so poslali Roberta za študije v Turin na salezijansko univerzo.

V Stični zbranih okrog 30

slovenskih misijonarjev in misijonark v juliju so si izmenjali razne izkušnje in se medseboj bolj spoznali. Večina je na obisku domovine zaradi počitnic ali nekateri na zdravljenju. *Slovenec* je o tem srečanju kratko poročal in objavil njih fotografijo.

Baragova nedelja bo letos 25. avgusta praznovana v Torontu, Ontario. Pridigoval bo g. Tone Zrnec, urednik *Božje Besede*.

Vse darove, sporočene iz obeh piknikov v Clevelandu in Milwaukeeju ter dane v posebne namene, smo že odposlali v čekih v Slovenijo in drugam. Splošno dano za vse naše misijonske garače na terenu in bogoslovne podpore pa bomo spet razposlali v adventu pred božičem vsem, ki jim pripadajo v letni pomoči in, seveda, običajno v čekih.

Med Prijatelje radia Ognjišča (PRO) sta kot člana pristopila gđc. Angela Gospodarič iz San Francisca, Kalif., in družina Štefana in Jožice Zorc iz Rye, Kolorado. Gđc. Gospodarič je poslala \$100 in Zorčevi \$60 za eno leto. V korespondenci nekaterim priložim v informacijo urednika Francita Trstenjaka in moje pripombe, njemu v odgovor.

Po najnovjših statistikah

v domovini, je najbolj čitan mesečnik *Ognjišče*. Radio Ognjišče, ki posluje 24 ur dnevno in je poslušan sedaj že po večini Slovenije, je že na 6. mestu po številu poslušalcev. Doslej slišimo in čitamo samo pohvalo o delovanju tega mladega klicarja katolicizma in demokracije v domovini. Ima že

nađ 6000 članstva v povezavi PRO.

Toplo članstvo priporočamo vsem, ki jim je kaj do tega, da domovni pomagamo razčiščevati zastrupljeno ozračje neobjektivnega poročanja ali zarote molka o marsičem lepem, ki se v domovini dogaja. Je polno načinov, kako komunikacije modernih časov lahko vplivajo slabo na poslušalce; da poročanje po svoje prikrojimo; o pozitivnem in resničnem molčimo; z lažjo kaj potvarjamo; izrabljamo dogodke in dejstva v posebne namene. Samo resnica nas bo osvobodila, je dejal Gospod.

Darovali so zadnje tedne:

Ga. Nevia Avžlahar \$600 za enoletno vzdrževanje za bogoslovca Rafkota Klemenčič iz koprške škofije, ki je končal 2. letnik (skupaj zanj dala za šolsko leto 1995-96 \$1,800, kar je po \$200 na mesec študijev).

Neimenovani iz Toronta US \$300 za uporabo, kjer je najbolj potrebno.

Jože in Tončka Kastelic, Mississauga, Ontario, kan. \$300: dar podpiranemu novomašniku Antonu Obadiču \$150 in enako vsoto za lačne otroke v misijonih.

Štefan in Joži Zorc, Rye, Colo., \$50 Karmeličankam v Sori in; v maju, \$200, od česar smo poslali \$100 nadškofu dr. Šuštarju in \$100 bo dano, kjer bo najbolj trenutno potrebno.

K.K. iz Victoria, B.C., \$20 v kanadskem čeku, poslano njenemu duhovnemu sinu Vincentu Lumumbi Likundi, ki v Rimu študira in pomaga v poletju na fari v Gorici. Po rodu je iz Kenije.

Frank in Mary Mernik, Frank, Wis., \$200 novomašni dar Blažu Jezeršku.

Družina Helen Oven Hiserman, Muncy, Pa., in ga. Stana Oven, Monterey, Kalif., vsak po \$100, torej \$200 kot novomašni dar Mirkotu Turku v Ljubljani.

Za znamke za MZA korespondenco so darovali: družine Knez, Celestina, Kuhel, Tushar, Neimenovana, Angela Gospodarič.

VSEM za vsak dar: Bog povrni stokrat!

Rev. Charles Wolbang CM
St. Joseph's Seminary
65 Mapleton Rd. P.O. Box 807
Plainsboro, NJ 08536-0807
Telefon: 609-520-8839
Fax: 609-452-2851

INTERVJU...

(nadaljevanje s str. 14)

drugi. Upajmo, da se bo to razmerje počasi utrdilo, saj bo brez enotnega skupnega delovanja bodočnost slovenske skupnosti v Ameriki hiralala.

• **To, da ste bili vabljeni v Slovenijo v prejšnjem režimu in da ste danes konzul nove demokratične Slovenije, gotovo prispeva k temu, da del starejše begunske generacije gleda na Vas kritično ali z nekaj antipatije. Kaj bi rekli tem rojakom, od katerih gotovo nekateri tudi poznate ali pa za druge vsaj domnevate, da Vas gledajo malce postani?**

Tu seveda ne gre za kak za-

govor, saj ste in še vedno pomagati, kjerkoli morete, tako eni kot drugi strani, brez predsodkov. A ker je ta odnos do Vas morda v nekaterih krogih dejstvo, imate tu priliko, da postavite piko na i! (Na to odgovorite, če hočete. Škodilo ne bi, ker Slovenec včasih ne zna gledati brez nevoščljivosti na uspešnega Slovenca.)

Ponosen sem na to, kar sem uresničil že v 80. letih pod prejšnjim režimom: podpiral sem demokracijo Slovenije, ki se je počasi preusmerjala iz enopartijskega sistema v demokracijo. Najpomembnejši so bili prispevki na akademskem področju, kjer je bilo lažje graditi mostove. V obeh taborih so bili dobri in slabi. Ni se mi zdelo umestno »zapirati vrata« drugače mislečim Slovencem.

Podpiram mišljenje škofa Rožmana: »Zavračati zlo (npr. komunizem), ljudi ocenjevati po njihovih dejanjih, vsakemu pomagati v stiski.«

Ni bilo vse zlato, kar je šlo v begunstvo. Občutiti je bilo strankarstvo, takoimenovani »klerikalizem«, »farizejstvo«, v določenih primerih celo sovražstvo. Kot sem že drugje omenil, se človeško bitje ubije na dva načina: s tem, da se mu fizično odvzame življenje ali pa dobro ime. Zlasti onih, ki se poslužujejo slednjega, ne moti potvarjanje resnice, četudi se smatrajo za vzorne katoličane.

• **Kot primorski rojak bi morda hoteli povedati - kot človek, ki že desetletja vztraja na okopih slovenstva v vse drugače ogromni in preplavaljajoči (nacionalno in gospodarsko) tujini - kakšno spodbudno besedo Primorcem v Italiji v tem hudem času, ko nas dušijo od vseh strani. Bomo obstali, bomo vztrajali, »boš, rod, ki bivaš tod, boš v duši čvrst«, kot se je spraševal preroško že Župančič!**

V srcu sem bil in ostanem slovenski Primorec, ki je svoje življenje živel izven matične države. Okusil sem fašistično, nacistično in komunistično nadoblast, celo slovenski regionalni šovinizem. Po moji, mogoče pristranski presoji, so najbolj trdoživi Slovenci Kraševci. Tako doma kot v tujini so branili slovenstva. Za Goriške in Tržaške Slovence je bil in bil pritisk, a da se bodo pogumno in uspešno ubranili potujčevanju. Mišlim in upam, da bo temu tako tudi v bodoče. Moramo se zavdati, da je lažje braniti svojo narodnost odkritemu potujčevanju - kot je bilo pod fašizmom, - kot pa »demokratičnemu uspavanju«.

(KONEC)

**BRALCI
AMERIŠKE DOMOVINE:
PRIPOROČAJTE NAŠ LIST!**

Prijatelj's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO - AID FOR AGED
PRESCRIPTIONS

**Joseph L.
FORTUNA**

POGREBNI ZAVOD
5316 Fleet Ave.
641-0046

Moderni pogrebni zavod.
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoci.

**CENE NIZKE
PO VAŠI ZELJI!**

**OUR GAME PAYS YOU
M I L L I O N S
EVEN IF YOU CAN'T
PITCH, HIT OR FIELD**

All it takes to win Super Lotto is luck! And with at least four million at stake every Wednesday and Saturday, isn't it worth a buck to try your luck?

FEEL LUCKY TODAY?

The Ohio Lottery Commission is an equal opportunity employer and service provider.

